

Nr 163.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47; given Stockholms slott den 28 februari 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anför efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter.

Vid anmälan av propositionen den 3 januari 1947, nr 2, angående utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anförde jag, att i år liksom föregående år nytillkommande framställningar om anslag å tilläggsstat borde såvitt möjligt sammanfattas i två propositioner, en avgiven vid slutet av den ordinarie propositionstiden och en mot slutet av riksdagen. Sistnämnda proposition borde avses för avskrivning av å tilläggsstat äskade investeringsanslag.

De anslagsäskanden avseende tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår, vilka ansetts i detta sammanhang böra föreläggas riksdagen, ha tidigare denna dag anmälts. En sammanställning, omfattande dels de beslut,

vilka Kungl. Maj:t därvid på hemställan av vederbörande föredragande enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet (*bil. 1—11*) fattat, dels ock de anslagsäskanden å tilläggsstat II — utöver de i propositionen nr 2 sammanfattade — som under den förflutna delen av riksdagssessionen i särskilda propositioner framlagts för riksdagen, torde få bifogas statsrådsprotokollet i detta ärende (*bihang*).

Av sammanställningen framgår att — med beaktande jämväl av nyssnämnda nya framställningar om anslag — efter det propositionen nr 2 till årets riksdag framlades, å tilläggsstat äskats 20,4 miljoner kronor å driftbudgeten och 1,9 miljoner kronor å kapitalbudgeten. Därjämte ha i ett flertal fall frågor om överskridande av maximerade poster på avlöningsstaterna för innevarande budgetår ansetts nu böra underställas riksdagens prövning.

Chefen för finansdepartementet hemställer härefter, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att godkänna de förslag, om vilka Kungl. Maj:t enligt bilagda utdrag av statsrådsprotokollet för denna dag (*bil. 1—11*) fattat beslut.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Bengt Ericsson.

Bilaga 1.

Egentliga statsutgifter.

Andra huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementensärendet, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

N ä r v a r a n d e:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Zetterberg, anmäler här efter under justitiedepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 samt anför därvid följande.

A. Justitiedepartementet m. m.

[1.] **Justitiedepartementet: Avlöningar.** Såsom närmare framgår av en i årets statsverksproposition lämnad redogörelse (II ht s. 4 f) har justitiedepartementets arbetsbörda under senare år undergått en mycket betydande ökning. Med anledning härav har i propositionen föreslagits viss förstärkning av justitiedepartementets personal från och med den 1 juli 1947, avseende att möjliggöra, bland annat, att departementet från och med nästa budgetår organiseras på tre i stället för två byråer. Den nya byrån avses för medborgarskapsärenden. I avbidan på denna omorganisation har det varit nödvändigt, att redan under innevarande budgetår vidtaga vissa provisoriska anordningar för att förhindra en ytterligare ökning av den stora balansen beträffande dessa ärenden. Denna balans uppgick vid årsskiftet till omkring 1 700 ärenden. Antalet föredragande i dylika ärenden har sålunda från och med den 1 januari 1947 ökats till fyra och för att bereda expeditionschefen erforderlig lättnad i arbetsbördan har samtidigt en särskild tjänsteman förordnats att övertaga vissa av dennes åligganden med avseende å ifrågavarande ärenden. Vidare har biträdespersonalen förstärkts. Eventuellt kan det även bliva erforderligt att förstärka amanuenspersonalen. På grund av nu

anförda omständigheter bör, enligt vad verkställd beräkning givit vid handen, möjlighet finnas att överskrida den i gällande avlöningsstat för justitiedepartementet uppförda anslagsposten till icke-ordinarie personal med i runt tal 6 000 kronor. Riksdagens bemyndigande härtill torde därför böra utverkas.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för justitiedepartementet uppförda anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal må under budgetåret 1946/47 överskridas med högst 6 000 kronor.

C. Domstolarna.

[2.] **8 a. Flyttning av Göta hovrätts arkiv.** Till Flyttning av Göta hovrätts arkiv har å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1945/46 anvisats ett anslag av 50 000 kronor.

Genom beslut den 12 juli 1946 förordnade Kungl. Maj:t, att — i avbidan på beslut rörande definitiv förvaring och vård av Göta hovrätts äldre arkivalier — samma arkivalier skulle, så långt ske kunde, överflyttas från hovrättens nuvarande arkivbyggnad till norra flygeln av kronohäktesbyggnaden i Jönköping. Samtidigt anbefalldes Kungl. Maj:t byggnadsstyrelsen att, efter samråd med hovrätten, riksarkivet och fångvårdsstyrelsen, låta verkställa de ändringar av fängelsebyggnaden och den anskaffning av hyllinredning m. m., som erfordrades.

I skrivelse den 20 januari 1947 har *Göta hovrätt* hemställt om tilläggsanslag för ifrågavarande ändamål. Hovrätten har därvid anfört följande beträffande ombyggnadsarbetenas bedrivande:

Sedan efter samråd med hovrätten och riksarkivet entreprenadritningar m. m. uppgjorts och anbud å arbetena antagits, ha omändringsarbetena i fängelset påbörjats i november 1946. De ha nu fortskridit så långt, att desamma beräknas vara färdiga under förra hälften av februari 1947. Hyllinredningen skall enligt avtal med vederbörande tillverkare vara utförd före den 1 mars 1947, varefter flyttningen av arkivalierna omedelbart kan taga sin början.

Hovrätten har vidare anfört, att enligt en av länsarkitekten i Jönköpings län uppgjord tablå ändrings- och inredningsarbetena jämte flyttningen av arkivalierna komme att draga större kostnader än 50 000 kronor. Genom upplåtande av jämväl rannsagningsbyggnaden å fängelsetomten hade utrymme beretts för hela arkivbeståndet eller omkring 800 hyllmeter utöver förut beräknade 3 600 hyllmeter. Härigenom och genom en del oförutsedda arbeten, som med hänsyn till brandsäkerheten eller ur annan synpunkt visat sig nödvändiga, hade kostnaderna förhöjts med 13 000 kronor till 63 000 kronor.

Nämnda kostnader har länsarkitekten specificerat på följande sätt.

	Kronor	Kronor
Byggnadsarbeten inkl. målning	12 000:—	12 000:—
Tillkommande byggnadsarbeten:		
Dubbflyglig branddörr i källare	300:—	
Brandmur och branddörr på vind	550:—	
Reparation av bjälklag i domstolsbyggnaden	225:—	
Borttagning av järnfönster i fängelset	450:—	
Ökad efterlagning för el. ledningar	360:—	
Målning för d:o	200:—	
Ökat pris för spiraltrappor	350:—	
Upptagning av port i plank	150:—	2 585:—
Rörarbeten	2 300:—	2 300:—
Tillkommande rörarbeten:		
Lagning av radiatorer	67:—	67:—
Elektriska arbeten	3 150:—	3 150:—
Hyllor	24 105: 40	24 105: 40
Flyttning av arkivalier	10 000:—	10 000:—
		54 207: 40
<i>Nya arbeten:</i>		
Flamskyddande beklädnad i korridorer	1 200:—	
Brandalarm	3 310:—	4 510:—
		58 717: 40
Oförutsett		4 282: 60
	Summa kronor	63 000:—.

I enlighet härmed har hovrätten hemställt, att Kungl. Maj:t ville utverka ett tilläggsanslag för ifrågavarande ändamål å 13 000 kronor.

Byggnadsstyrelsen har i infortrat utlåtande tillstyrkt bifall till framställningen.

Då utöver tillgängliga medel ytterligare 13 000 kronor erfordras för flyttningens genomförande, torde detta belopp böra anvisas å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår. *Departements-
chefen.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Flyttning av Göta hovrätts arkiv* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett
anslag av kronor 13 000.

D. Rättegångsväsendet i allmänhet.

[3.] **Statens rättsläkarstation i Stockholm: Avlöningar.** I gällande avlöningsstat för statens rättsläkarstation i Stockholm (statsliggaren s. 37) är anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal uppförd med 10 000 kronor. Denna anslagspost är till beloppet bestämd.

I skrivelse till medicinalstyrelsen den 11 februari 1947 har *föreståndaren för rättsläkarstationen, professor W. Bosæus*, hemställt, att å tilläggsstat till riksstaten för budgetåret 1946/47 måtte anvisas ett belopp av 4 000 kronor till förstärkning av nämnda anslagspost. Beträffande utgifterna för icke-ordinarie personal under tiden den 1 juli 1946—den 31 januari 1947 anföres i skrivelsen följande.

Under tiden den 1 juli 1946—den 31 januari 1947 ha utgifterna å anslagsposten i fråga uppgått till sammanlagt 8 034 kronor 34 öre, därav 678 kronor 14 öre för avlöning åt semestervikarier, 657 kronor 88 öre för övertidsersättningar, avseende biträde vid förrättningar, samt 1 457 kronor 50 öre för tillfällig skrivhjälp. Av beloppet 1 457 kronor 50 öre avse 920 kronor arvode åt tillfälligt anställt skrivbiträde för tiden den 1 oktober 1946—den 31 januari 1947 med 230 kronor för månad med skyldighet tjänstgöra 35 timmar per vecka. Tjänsten såsom tekniskt biträde (Eo 7) har under tiden den 1 juli 1946—den 31 januari 1947 uppehållits på förordnande emot ett arvode av 375 kronor för månad, varigenom anslagsposten kommit att belastas med 700 kronor mer än för denna tjänst beräknats.

Härtill komma till kungl. medicinalstyrelsen ännu icke insända räkningar, avseende ersättning för under januari månad utfört övertidsarbete (biträde vid förrättningar), å sammanlagt 105 kronor 87 öre.

Rörande behovet av ytterligare anslag för budgetåret 1946/47 anföres:

Det för vikariatsersättningar samt tillfällig hjälp och övertidsersättningar beräknade årliga beloppet å sammanlagt 2 250 kronor har efter sju månader av innevarande budgetår överskridits med (2 899 — 2 250) 649 kronor eller i runt tal 650 kronor. Härtill kommer genom att tjänsten såsom tekniskt biträde under dessa sju månader uppehållits på förordnande en oberäknad ökning av utgifterna å anslagsposten i fråga med 700 kronor.

Då man måste räkna med, att arbetsbördan å rättsläkarstationen kommer att ökas ytterligare under innevarande budgetår, är det nödvändigt att under tiden den 1 februari—den 30 juni 1947 anställas å stationen ett tillfälligt skrivbiträde å heltid. I arvode härför beräknas 275 kronor för månad eller sammanlagt 1 375 kronor. För tillfällig hjälp i övrigt och för övertidsersättningar torde kostnaden under nyssnämnda tid böra uppskattas till omkring 600 kronor. Kostnaden under samma tid för avlöning åt semestervikarier torde icke böra uppskattas till lägre belopp än 400 kronor. För avlöning åt vikarier vid annan ledighet torde kostnaden kunna uppskattas till omkring 200 kronor.

Den erforderliga höjningen av anslagsposten skulle sålunda uppgå till (650 + 700 + 1 375 + 600 + 400 + 200) 3 925 kronor eller i runt tal 4 000 kronor.

Med skrivelse den 15 februari 1947 har *medicinalstyrelsen* överlämnat

framställningen från rättsläkarstationens föreståndare samt därvid hemställt, att sistnämnda belopp måtte anvisas å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår.

Statskontoret har i infordrat yttrande förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall till medicinalstyrelsens framställning.

På de av rättsläkarstationens föreståndare anförda skälen torde böra ut- *Departements-*
verkas bemyndigande för Kungl. Maj:t att medgiva överskridande av rätts- *chefen.*
läkarstationens icke-ordinariepost med högst 4 000 kronor.

Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att den i avlöningsstaten för statens rättsläkarstation i Stockholm uppförda anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må under budgetåret 1946/47 överskridas med högst 4 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Karl Gustaf Grönhagen.

Bilaga 2.

Egentliga statsutgifter.

Tredje huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Ministern för utrikes ärendena anmäler härefter under utrikesdepartementet hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 samt anför därvid följande.

A. Utrikesdepartementet.

[1.] **3. Utrikesdepartementet: Förstärkning av personalorganisationen.** I riksstaten för innevarande budgetår är för detta ändamål uppfört ett anslag av 320 000 kronor, varunder sammanföras de kostnader, som motsvara förstärkning av utrikesdepartementets personal utöver vad som kunde anses utgöra normal personaltillgång under tiden före kriget.

I statsverkspropositionen till innevarande års riksdag hemställes, att ifrågavarande anslag för nästkommande budgetår upptages med ett till 470 000 kronor förhöjt belopp. För löpande budgetår har en motsvarande merbelastning av anslaget icke kunnat undvikas på grund av redan hittills ofrånkomlig personalförstärkning å de olika avdelningarna inom departementet, framför allt inom handelsavdelningen. Extra tjänstemän ha måst anlitas dels för tillgodoseende av de vidgade arbetsuppgifterna i allmänhet, dels ock för vissa från krigstiden alltjämt kvarstående uppgifter. Tillhoppa representera kostnaderna för dylik extra personal omkring 70 000 kronor utöver vad som beräknades vid framläggande av statsverkspropositionen till förra årets riksdag. Oundgänglig nyanställning av skrivbiträdespersonal har samtidigt medfört en kostnadsökning av 30 000 kronor. Arvodsförhöjning-

ar för dessa olika personalkategorier ha medfört en merutgift av omkring 15 000 kronor. Slutligen tillkommer, att radiobyråns successiva nedskärning fördröjts utöver vad som beräknats i januari 1946, varav följt en oförutsedd merbelastning av 14 000 kronor.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utrikesdepartementet: Förstärkning av personalorganisationen* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av kronor 130 000.

D. Diverse.

[2.] **7 a. Gåva för Nationernas Förbunds byggnad i Genève.** Från Nationernas Förbunds generalsekretariat har framställts önskemål att få i förbundets byggnad i Genève placera ett porträtt eller en byst av förutvarande statsministern Hjalmar Branting såsom en uppskattning av de stora insatser denne under en följd av år gjort inom förbundet.

Det synes vara lämpligt, att denna framställning tillmötesgås. Enligt vad verkställda undersökningar givit vid handen skulle för ändamålet kunna hos konstnären Carl Eldh anskaffas en replik i brons av dennes i riksdagshuset uppställda byst av Branting. Ifrågavarande replik skulle kunna anskaffas till en kostnad av 4 500 kronor. För bestridande av denna utgift torde medel böra anskaffas å tilläggsstat, och jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Gåva för Nationernas Förbunds byggnad i Genève* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av kronor 4 500.

Vad ministern för utrikes ärendena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Jan Killander.

Bilaga 3.

Egentliga statsutgifter.

Fjärde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över försvarsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för försvarsdepartementet, statsrådet Vougt, anmäler under försvarsdepartementets handläggning hörande ärenden angående ytterligare utgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 samt anför därvid följande.

B. Centrala förvaltningsmyndigheter.

[1.] **Försvarets civilförvaltning: Avlöningar.** I särskilda skrivelser den 21 oktober och den 18 december 1946 har *försvarets civilförvaltning* gjort framställning om anvisande av medel för merarbete, som föranledes av den nya löneregleringen. Den inom försvaret fast anställda personalens löner granskas å civilförvaltningens revisionsbyrå, som för ändamålet för ett kortregister över löneklassplaceringarna för samtliga befattningshavare. Civilförvaltningen har anfört, att detta kortregister måste kompletteras, omskrivas och moderniseras i samband med löneregleringen. Arbetet härmed hade, för att registret skulle kunna vara färdigt att tagas i bruk i samband med övergången till de nya avlöningsbestämmelser, som avses skola gälla från och med den 1 juli 1947, påbörjats redan i oktober 1946. Kostnaderna för merarbetet, som med hänsyn till arbetets art och bristen på arbetskraft beräknades komma att i huvudsak utföras av revisionsbyråns personal och således till största delen utgjordes av övertidsersättningar, ha beräknats till 27 700 kronor. Då vederbörliga anslagsmedel under civilförvaltningens avlöningsanslag icke lämnade tillgång till bestridande av dessa kostnader, har

civilförvaltningen förutsatt, att fjärde huvudtitelns anslag till extra utgifter skulle tagas i anspråk för ändamålet.

Statskontoret har förordat, att erforderliga medel antingen äskas å tilläggsstat till riksstaten eller ock anvisas från nämnda anslag till extra utgifter, medan riksräkenskapsverket ansett, att riksdagens medgivande till överskridande av vederbörlig post i avlöningsstaten för civilförvaltningen borde inhämtas.

Departements-
chefen.

Frågan om omfattningen av och sättet för kontrollen av löneklassplaceringar för försvarets personal har i annat sammanhang (jfr propositionen 1946: 120) förutsatts skola beaktas vid de organisationsundersökningar som bli erforderliga i samband med pågående utredning rörande försvarets centrala förvaltningsorganisation. Under nuvarande förhållanden torde revisionsbyråns kortregister vara nödvändigt såsom underlag vid kontroll av löneklassplaceringarna i samband med övergången till det nya avlöningsreglemente, som förutsattes skola komma att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1947. Jag vill därför tillstyrka, att medel i enlighet med framställningarna anvisas för komplettering och modernisering av registret. Kostnaderna, vilka av skäl som civilförvaltningen anfört huvudsakligen belöpa på övertidsersättningar, böra enligt min mening bestridas från civilförvaltningens avlöningsanslag. Då anslagsposten till övrig icke-ordinarie personal icke lämnar tillgång härtill, torde riksdagens medgivande böra inhämtas till överskridande av posten med högst 30 000 kronor. Jag förutsätter, att arbetet så bedrivs, att registret är i huvudsak färdigställt under innevarande budgetår. Till nästa budgetår eventuellt kvarstående kostnader böra kunna bestridas av nämnda budgetårs anslag utan särskild uppräknig av detsamma.

Åberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att den i avlöningsstaten för försvarets civilförvaltning upptagna anslagsposten Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må under budgetåret 1946/47 överskridas med högst 30 000 kronor.

C. Försvarskrafterna.

Marinen.

[2.] 95 a. Bidrag till sjövärnsskåren för flyttning av baracker, reservationsanslag. Genom beslut den 1 november 1945 uppdrogs åt överbefälhavaren att verkställa viss utredning sammanhängande med avvecklingen av försvarets under beredskapstiden anskaffade baracker. I skrivelse den 7 maj 1946 har, på uppdrag av överbefälhavaren, chefen för försvarsstaben — på grundval av utredningar genom försorg av cheferna för armén och marinen — avgivit förslag rörande disposition av ifrågavarande baracker. Chefen för försvars-

staben har därvid förordat, att 18 baracker kostnadsfritt ställas till förfogande för bland annat sjövärnsskåren.

Av en inom marinförvaltningen företagen utredning inhämtas, att kostnaderna för flyttning av här avsedda baracker till för sjövärnsskårens verksamhet lämpliga övningsplatser beräknas uppgå till omkring 80 000 kronor.

1945 års försvarskommitté har i yttrande över chefens för försvarsstaben förslag anfört, att ur de synpunkter försvarskommittén hade att företräda intet vore att erinra mot att baracker kostnadsfritt ställdes till sjövärnsskårens förfogande.

Den utbildning som sjövärnsskåren bedriver sommartid i kurser med elever från olika flottiljer är redan nu koncentrerad till vissa övningsläger. Ytterligare koncentration planeras. För kursverksamheten erforderliga förläggningsutrymmen äro emellertid otillräckliga. Nu ifrågasatt förslag avser att genom flyttning av beredskapsbaracker till övningslägren förbättra förläggningssmöjligheterna. Ett tillgodoseende av de önskemål, som framställts från sjövärnsskårens sida, skulle betinga en flyttningskostnad av icke mindre än omkring 80 000 kronor. Enligt vad jag inhämtat föreligger icke möjlighet att bestrida dessa kostnader av sjövärnsskårens egna medel. Därest den ifrågasatta omflyttningen skall kunna ske måste således särskilda medel ställas till kårens förfogande. Med hänsyn till betydelsen av att kårens aspirantutbildning kan bedrivas på ett rationellt sätt — antalet aspiranter beräknas våren 1947 uppgå till 750 — finner jag det önskvärt, att en komplettering av utbildningslägren kommer till stånd. Det har emellertid synts mig angeläget att i syfte att minska kostnaderna undersöka möjligheterna till begränsning av programmet. Från chefen för sjövärnsskåren har därvid inhämtats, att ett tillgodoseende av de mest aktuella önskemålen skulle draga en kostnad av omkring 36 000 kronor. Jag är beredd tillstyrka, att medel äskas för flyttning av baracker inom denna kostnadsram. Medlen torde böra anvisas som ett särskilt bidragsanslag av engångsnatur. Jag förutsätter, att kostnaderna för underhåll av här avsedda baracker skola kunna bestri-
Departements-
chefen.

Äberopande det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till sjövärnsskåren för flyttning av baracker* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 36 000.

E. Diverse.

[3.] **13. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, reservationsanslag.** Detta anslag är i riksstaten för budgetåret 1946/47 upptaget med 350 000 kronor. Vissa av de kommittéer och utredningar, vilka bekostas från anslaget, ha visat sig mera kostnadskrävande än som vid anslagsberäkningen för

utsattes. Av uppgift om anslagets ställning som lämnats av försvarets civilförvaltning framgår, att under budgetåret intill utgången av januari 1947 förbrukats omkring 247 000 kronor och att vid samma tidpunkt å anslaget återstod i runt tal 103 000 kronor. En förstärkning av anslaget med 75 000 kronor synes erforderlig. Jag får alltså hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 75 000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Stig Roswall.

Bilaga 4.

Egentliga statsutgifter.

Femte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Statsrådet Mossberg anmäler härefter under socialdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 samt anför härvid följande.

A. Socialdepartementet.

[1.] **Socialdepartementet: Avlöningar.** Den 31 maj 1946 har Kungl. Maj:t fastställt avlöningsstat för socialdepartementet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47. Staten upptager, bland annat, en anslagspost till avlöningar till icke-ordinarie personal å 115 000 kronor.

Berörda anslagspost har beräknats med hänsyn till utgifterna för två extra ordinarie och en tillfällig föredragande i regeringsrätten, en extra ordinarie förste kanslisekreterare samt ett visst antal icke-ordinarie befattningshavare i amanuens- och biträdesställning. Under budgetåret 1946/47 har inträtt en vid beräkningen av anslagsposten icke förutsedd stegring av utgifterna. I samband med att handläggningen av arbetsmarknadsärendena den 1 november 1946 utbrutits ur departementets sociala byrå och uppdragits åt en person, som tidigare tjänstgjort såsom sakkunnig inom departementet, har sålunda kostnaden för dennes avlöande — 1 250 kronor för månad — överförts från departementets kommittéanslag till förevarande anslagspost. Vidare har med hänsyn till den fortskridande ökningen av departementets arbetsbörda amanuens- och biträdespersonal måst anställas i större omfattning än den för vilken ifrågavarande anslagspost beräknats. Sedan hösten

1946 har slutligen länsstyrelsejurister tjänstgjort inom departementet under tremånadersperioder för utbildning och såsom arbetsförstärkning. För dessa tjänstemän har från departementets icke-ordinariepost bestritts lön å egen befattning jämte vikariatsersättning till förste kanslisekreterartjänst. Utgifterna från anslagsposten under tiden 1 juli 1946—31 januari 1947 ha uppgått till omkring 88 000 kronor. Med utgångspunkt från medelsåtgången under januari månad 1947 — omkring 13 000 kronor — skulle motsvarande utgifter under återstoden av budgetåret komma att utgöra inemot 65 000 kronor, vilket belopp med hänsyn till att antalet amanuenser och biträden torde behöva ytterligare något ökas synes böra uppräknas med 2 000 kronor till 67 000 kronor. En förstärkning av ifrågavarande anslagspost med (88 000 + 67 000 — 115 000) 40 000 kronor synes sålunda erforderlig. Jag får därför tillstyrka, att riksdagens medgivande inhämtas att överskrida posten med högst detta belopp.

Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för socialdepartementet upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 40 000 kronor.

B. Sociala verk och inrättningar.

[2.] Socialstyrelsen: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.

I gällande avlöningsstat för socialstyrelsen äro upptagna, bland annat, en anslagspost till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, å förslagsvis 16 000 kronor och en högstberäknad anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å 518 500 kronor. Under förstnämnda anslagspost har, såvitt nu är i fråga, till ersättningar till sakkunniga personer å barnavårdens specialområden samt till arkitekt beräknats ett belopp av 8 200 kronor (1946 års statsverksproposition, V ht s. 23).

I skrivelse den 28 november 1946 har *socialstyrelsen* hemställt, att utöver sistnämnda belopp måtte för arkitektarvoden anvisas 6 075 kronor 89 öre. I detta hänseende har styrelsen anfört i huvudsak följande.

De typritningar för barnkolonier, som hittills varit tillgängliga, upprättades år 1936 och motsvara icke de krav, som numera ställas på en koloni-anläggning. Socialstyrelsen har därför låtit sin sakkunnige arkitekt utarbета nya sådana ritningar, varvid medicinalstyrelsen erhållit tillfälle att yttra sig i saken. Kolonianordnare, som tagit del av de nya ritningarna, ha funnit dem ändamålsenliga.

Kostnaderna för ritningarna uppgå till 6 075 kronor 89 öre. I anslagsäskandet för innevarande budgetår har icke inräknats denna utgift.

I skrivelse den 11 februari 1947 har styrelsen vidare hemställt, att icke-ordinarieposten må för innevarande budgetår förstärkas med 45 500 kronor. Detta belopp motsvarade kostnaden för avlöning åt icke-ordinarie be-

fattningshavare, vilka vore anställda hos styrelsen under budgetåret utan att hänsyn härtill tagits vid postens beräkning.

Styrelsen har till en början erinrat, att Kungl. Maj:t genom beslut den 28 juni och den 30 december 1946 medgivit, att hos styrelsen finge såsom förstärkning av personalen å styrelsens socialvårdsbyrå under tiden 1 juli 1946—30 juni 1947 finnas anställd en befattningshavare med uppgift att biträda med tillsynen över de utländska barn, som vistas i riket. För hela budgetåret komme icke-ordinarieposten att för detta ändamål belastas med sammanlagt 9 181 kronor.

Vidare har styrelsen upplyst, att avlöningskostnaden för den personal hos styrelsen som biträder vid handläggningen av ärenden rörande fria barnresor och husmoderssemester uppgår till 25 479 kronor för innevarande budgetår. Härom har styrelsen anfört i huvudsak följande.

I propositionen nr 233 till 1946 års riksdag angående åtgärder för beredande av vila och rekreation åt mödrar och barn anförde föredragande statsrådet, att socialstyrelsen för fullgörandet av de nya och vidgade arbetsuppgifter, som vid bifall till i propositionen framlagda förslag komme att anförtros styrelsen, syntes vara i behov av personalförstärkning, samt att detta behov i avbidan på närmare erfarenhet av arbetsuppgifternas omfattning finge tillgodoses genom att Kungl. Maj:t medgäve styrelsen rätt att anställa erforderlig amanuens- och biträdespersonal samt i viss omfattning mera kvalificerad personal, vilken tills vidare finge avlönas med arvode. Därav föranlett behov av förstärkning för budgetåret 1946/47 av styrelsens icke-ordinariepost borde i särskild ordning få anmälas för riksdagen.

För handläggningen av berörda frågor ha hos styrelsen från och med juli månad 1946 varit anställda dels en befattningshavare, för vars avlöande icke-ordinarieposten under hela budgetåret belastas med 9 396 kronor, dels en kamrerare och en kansliskrivare och registrator, vilkas avlöningar under hela budgetåret, sammanlagt 16 083 kronor, likaledes bestridas från icke-ordinarieposten. En viss minskning av medelsåtgången å ordinarieposten har dock inträtt genom att styrelsens registrator och kassör i lönegrad A 14 förordnats såsom kamrerare utan att vikarie förordnats å den ordinarie tjänsten.

Slutligen finner styrelsen en förstärkning av icke-ordinarieposten med 10 822 kronor erforderlig med anledning av Kungl. Maj:ts åt styrelsen den 14 december 1945 lämnade uppdrag att låta utarbета en ny upplaga av publikationen »Sociallagstiftning och socialt arbete i Sverige». I samband härmed hade styrelsen bemyndigats att förordna en särskild befattningshavare att fullgöra med publikationens utarbetande förenade göromål och att längst för en tid av ett år till nämnde befattningshavare utbetala ett årsarvode av 11 200 kronor. Ifrågavarande förordnande hade av styrelsen meddelats från och med den 1 februari 1946. I skrivelse den 31 januari 1947 hade styrelsen hemställt om bemyndigande att förlänga förordnandet under ytterligare åtta månader. Vid bifall till denna framställning komme icke-ordinarieposten att för detta ändamål belastas med nämnda belopp, 10 822 kronor.

Vad först angår socialstyrelsens hemställan, att den under anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, upptagna

*Före-
draganden.*

delposten till ersättningar till sakkunniga personer å barnavårdens specialområden samt till arkitekt må för ett engångsändamål — utarbetande av typ-ritningar för barnkolonier — överskridas med cirka 6 100 kronor, vill jag anmäla, att jag har för avsikt att, därest riksdagen icke anmäler erinran där- emot, föreslå Kungl. Maj:t att medgiva överskridande under innevarande budgetår av delposten med det av socialstyrelsen angivna beloppet.

Beträffande härefter anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal vill jag erinra, att riksdagen icke anmält avvikande mening mot vad i propositionen nr 233/1946 angående åtgärder för beredande av vila och rekreation för mödrar och barn anförts rörande anställande hos socialstyrelsen av särskild personal för handläggning av de i propositionen berörda åtgärder, vilka ankomma på styrelsen. Socialstyrelsens beräkning av kostnaderna för avlöning åt dels den hos styrelsen för detta ändamål anställda persona- len, dels en befattningshavare för tillsyn av de utländska barn som vistas i ri- ket, dels ock en befattningshavare för utarbetande av en publikation om so- ciallagstiftning och socialt arbete i Sverige föranleder ingen erinran från min sida. Ifrågavarande kostnader beräknar jag således till (25 479 + 9 181 + 10 822) 45 482 kronor. Då ifrågavarande anslagspost icke torde komma att förslå för bestridande av dessa utgifter, till vilka hänsyn icke tagits vid postens beräkning, tillstyrker jag, att riksdagens medgivande inhämtas till överskridande av posten med högst ett till 45 500 kronor jämkat belopp.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för socialstyrelsen upptagna an- slagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 45 500 kronor.

[3.] **28. Bidrag till inrättande av pensionärshem, reservationsanslag.** För rubricerade ändamål är för innevarande budgetår å driftbudgeten under femte huvudtiteln anvisat ett reservationsanslag av 9 miljoner kronor.

I skrivelse den 11 februari 1947 har *statens byggnadslånebyrå* hemställt om ett tilläggsanslag å 3 500 000 kronor för bidrag till inrättande av pensionärshem för innevarande budgetår. Till stöd härför har byrån anförts följande.

Medelsefterfrågan under den hittills gångna delen av budgetåret har varit avsevärt större än byrån vid sina anslagsäskanden för budgetåret haft anledning räkna med. Sålunda ha ansökningar om bidrag till inrättande av pen- sionärshem, representerande ett belopp av 7 130 000 kronor, av byrån med tillstyrkande överlämnats till Kungl. Maj:t. Detta innebär, att å anslaget åter- står ett belopp av (9 000 000 — 7 130 000) 1 870 000 kronor. För närvarande inneligga hos byrån bidragsansökningar om tillhopa 1 920 000 kronor. Sedan angivna belopp å 1 870 000 kronor tagits i anspråk, skulle byrån sålunda till följd av medelsbrist icke kunna tillstyrka ansökningar om bidrag till inrät- tande av pensionärshem under återstoden av budgetåret.

Under sådana förhållanden måste byrån låta ansökningarna vila i avbidan

på att medel anvisas för nästa budgetår. Ett sådant förfaringssätt skulle medföra en onormalt stor balans vid utgången av innevarande budgetår. Härjämte skulle anslaget för nästa budgetår komma att i så hög grad belastas för tillgodoseende av äldre ansökningar, att anslaget till stor del icke skulle kunna tagas i anspråk för de ansökningar, för vilka det i första hand avses. Härtill kommer, att ett längre avbrott i en verksamhet av så hög social angelägenhetsgrad som den ifrågavarande knappast kan anses välbetänkt.

Vid bedömning av det erforderliga beloppets storlek har byrån — ehuru anslagsbehovet under månaderna mars—juni 1946 uppgick till cirka 4 miljoner kronor — funnit sig icke böra göra framställning om anvisande av högre belopp än 3 500 000 kronor.

Den bostadsförsörjning för mindre bemedlade åldringar och invalider, som avses med ifrågavarande anslag, är av den sociala angelägenhetsgrad, att ett avbrott i bidragsgivningen för detta ändamål på grund av uppkommande medelsbrist bör undvikas. I likhet med byggnadslånebyrån uppskattar jag behovet av ytterligare medelsanvisning för det löpande budgetåret till ett belopp av omkring 3 500 000 kronor.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Bidrag till inrättande av pensionärshem* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 3 500 000.

Före-
draganden.

[4.] **Riksförsäkringsanstalten: Avlöningar.** Den 21 juni 1946 har Kungl. Maj:t fastställt avlöningsstat för riksförsäkringsanstalten, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47. Staten upptager, bland annat, en anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å 1 685 000 kronor.

I skrivelse den 12 februari 1947 har *riksförsäkringsanstalten* hemställt, att anslagsposten finge för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 305 000 kronor.

Anstalten erinrar till en början, att anstalten vid sina anslagsäskanden för innevarande budgetår räknat med att skaderegleringsarbetet jämlikt olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringslagarna komme att få i huvudsak oförändrad omfattning under budgetåret, medan däremot en minskning beräknats inträda i fråga om militärsättningsärenden. I övrigt hade anstalten räknat med i huvudsak oförändrat personalbehov.

Under budgetåret hade emellertid, upplyser anstalten, personalbehovet undergått en icke oväsentlig ökning på grund av dels vissa allmänna förhållanden på arbetsmarknaden, dels stegring av arbetsbördan inom vissa grenar av anstaltens verksamhet.

I förstnämnda avseende framhåller anstalten, att ett ökat personalbehov föranletts av den vid nu rådande läge å arbetsmarknaden starka omsättningen av personal, vilken medfört att antalet befattningshavare med bristande rutin och till följd därav otillräcklig effektivitet vore betydligt större än

tidigare. Såsom en icke oväsentligt bidragande orsak till behovet av medelsförstärkning kunde vidare framhållas de avsevärt höjda begynnelselöner, som vid rådande arbetskraftsbrist måste betalas vid nyanställning.

Arbetsbördans stegring hänförde sig i första hand till skaderegleringsarbetet jämlikt olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringslagarna. Anstaltens uppgifter i detta avseende torde få redovisas i följande tablå.

	1944	1945	1946
Anmälningar om olycksfall från enskilda arbetsgivare	127 072	135 580	148 197
Anmälningar om olycksfall, som drabbat arbetare i statens tjänst	22 470	25 253	23 931
Summa	149 542	160 833	172 128

Anstalten anför ytterligare, att 1946 års ändringar i olycksfallsförsäkringslagen medfört ett betydande merarbete med åtföljande avsevärd personalökning å anstaltens försäkringsbyrå, något som anstalten icke kunnat taga hänsyn till vid sina för innevarande budgetår gjorda anslagsberäkningar.

Vad beträffar arbetsbördan å militärsättningsbyrån hade antalet därstädes ingivna framställningar, enligt vad anstalten meddelar, nedgått från 9 958 år 1944 och 6 453 år 1945 till 3 165 år 1946. Emellertid kvarstode — uttalar anstalten — alltjämt ett stort antal av de under beredskapstiden anmälda skadefallen i form av livränteärenden, vilka oftast vore av beskaffenhet att böra omprövas med korta mellantider och således avsevärt mera arbetskrävande än övriga ärenden. En väsentlig minskning av personalbeståndet å byrån hade dock kunnat göras. Å andra sidan hade emellertid byråns personal tillfälligt måst förstärkas med bland annat ett tiotal skrivbiträden för genomförandet av de av 1946 års riksdag beslutade provisoriska förbättringarna av ersättningar till beredskapsinvaliden. Kostnaden för denna personalförstärkning hade ej varit beräknad i samband med anstaltens anslagsaskanden för budgetåret 1946/47.

Belastningen å anslagsposten för tiden 1 juli 1946—31 januari 1947 utgjorde, enligt vad anstalten upplyser, 1 115 289 kronor. Den månatliga medelsåtgången under posten uppginge vid tiden för framställningens avlåtande till 164 000 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet skulle således enligt anstaltens beräkningar för hela budgetåret 1946/47 komma att belöpa sig till $(1\,115\,289 + 5 \times 164\,000)$ 1 935 289 kronor. Med ett anvisat belopp å 1 685 000 kronor innebure detta ett ytterligare medelsbehov av omkring 250 000 kronor.

Anstalten förutser emellertid härutöver en ytterligare kostnadsökning och anför härom i huvudsak följande.

Löneklassuppflyttningar från och med den 1 april 1947 kunna förväntas draga en kostnad av något mer än 1 000 kronor. Härtill kommer en kostnad av omkring 7 000 kronor, för avlöningar till vissa befattningshavare, som anställts men ännu icke börjat sin tjänstgöring hos anstalten. För att förebygga befarade uppsägningar från den erfarna, lägre biträdespersonalens

sida har anstalten vidare sett sig nödsakad att från och med den 1 april 1947 förordna omkring 25 skrivbiträden till extra ordinarie kontorsbiträden. Det rör sig här om personal, som varit anställd hos anstalten eller annan statlig myndighet i minst tre år. Kostnaden härför under budgetårets sista kvartal kan beräknas uppgå till omkring 2 000 kronor. På grund av den starka arbetsanhopningen å arbetarskyddsbyrån har det befunnits nödvändigt med en omedelbar förstärkning av de tekniska arbetskrafterna å denna byrå. Kostnaderna härför kunna beräknas till omkring 6 000 kronor för återstoden av budgetåret. Även viss annan nyrekrytering måste företagas. För återstoden av budgetåret kan kostnaden härför beräknas till omkring 14 000 kronor. Till semestervikarier under budgetårets sista månader torde slutligen få avses omkring 25 000 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet för innevarande budgetår under ifrågasvarande anslagspost har sålunda av anstalten uppskattats till (1 935 000 + 1 000 + 7 000 + 2 000 + 6 000 + 14 000 + 25 000) 1 990 000 kronor, varför ett överskridande av posten skulle erfordras med (1 990 000 — 1 685 000) 305 000 kronor.

Såsom framgår av den i det föregående lämnade redogörelsen torde för budgetåret 1946/47 medelsbehovet å riks försäkringsanstaltens icke-ordinariepost komma att avsevärt överstiga det belopp varmed posten upptagits i gällande avlöningsstat. Till en del torde de ökade personalkostnaderna bero på nuvarande läge på arbetsmarknaden, som medfört, att anstalten nödgats höja begynnelselönerna och söka motväga bristande rutin hos den nyanställda personalen, vilken på grund av nuvarande starka omsättning på arbetskraft har en relativt mera betydande storleksordning än tidigare, genom att hålla en större personalkader än som eljest bort vara erforderlig. Det ökade medelsbehovet förklaras vidare av en oförutsedd stegring av skaderegleringsarbetet enligt olycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkringslagarna och av att arbetsbördan å militärsättningsbyrån icke minskat i beräknad omfattning. Med nuvarande medelsåtgång för månad beräknar anstalten, att anslagsposten kommer att behöva överskridas med 250 000 kronor. Med hänsyn till löneklassuppflyttningar, behov av semestervikarier, viss ytterligare nyrekrytering m. m. förutser anstalten en ytterligare kostnadsökning av 55 000 kronor.

*Före-
draganden.*

I det föregående anförda förhållanden torde nödvändiggöra ett överskridande av förevarande anslagspost. En viss osäkerhet i anstaltens beräkningar torde dock motivera att överskridandet begränsas till högst 300 000 kronor.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för riks försäkringsanstalten upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 300 000 kronor.

[5.] **Yrkesinspektionen: Avlöningar.** I gällande avlöningsstat för yrkesinspektionen är upptagen, bland annat, en anslagspost till avlöningar till icke-ordinarie personal å 155 000 kronor.

I skrivelse den 15 februari 1947 har *riksförsäkringsanstalten* hemställt, att sagda anslagspost måtte få överskridas med 11 000 kronor samt till stöd här för anfört i huvudsak följande.

I anslagspostens belopp ingå ej avlöningar till tre distriktsingenjörer med placering i lönegrad Ex 21, vilka enligt beslut av Kungl. Maj:t den 28 juni och den 18 oktober 1946 fortfarande under budgetåret 1946/47 få vara anställda vid yrkesinspektionen. I beloppet ingå ej heller avlöningar till en assistent hos skogs- och flottledsinspektören samt två kvinnliga konsulenter med uppgift att verka för förbättrad mathållning och hygien i skogsarbetarförläggningarna i landet, vilkas anställande under budgetåret medgivits av Kungl. Maj:t den 24 maj och den 18 oktober 1946. Arvodena till dessa tre befattningshavare ha av Kungl. Maj:t fastställts till 755 kronor för assistenten och 505 kronor för envar av konsulenterna för månad räknat.

Avlöningskostnaderna torde — fränsett olika lönetillägg till distriktsingenjörerna — kunna beräknas till, för distriktsingenjörerna omkring 13 600 kronor, för assistenten omkring 3 100 kronor och för konsulenterna omkring 8 800 kronor eller tillhopa omkring 25 500 kronor. Å anslagsposten torde emellertid en besparing av omkring 14 500 kronor uppstå, varför en förstärkning av allenast 11 000 kronor torde bli erforderlig.

*Före-
draganden.*

I propositionen nr 123/1946 angående anslag till arbetsrådet och yrkesinspektionen för budgetåret 1946/47 förutsattes, att det finge ankomma på Kungl. Maj:ts prövning, om och i vad mån behovet av särskild gengasinspektion eller omfattningen av yrkesinspektionens allmänna arbetsuppgifter påkallade bibehållande av tre för gengasinspektionen avsedda distriktsingenjörstjänster efter utgången av budgetåret 1945/46. Kungl. Maj:t har funnit erforderligt att under innevarande budgetår förstärka den allmänna yrkesinspektionen med ifrågavarande tre distriktsingenjörer. Vad angår medgivandet att anställa en assistent hos skogs- och flottledsinspektören och två konsulenter för förbättrad mathållning och hygien i skogsarbetarförläggningar vill jag erinra, att denna anordning bestått under senare år och med hänsyn till betydelsen av densamma för huggarkursverksamheten med ovana skogsarbetare till och med budgetåret 1945/46 bekostats av anslaget till åtgärder för arbetsmarknadens reglering. Då anordningen befunnits vara till betydande gagn för skogs- och flottledsinspektionens ordinarie verksamhet, har även efter det huggarkursverksamheten avecklats med utgången av budgetåret 1945/46 medgivande lämnats att allttjämt ha ifrågavarande befattningshavare anställda inom yrkesinspektionen. Samtidigt har förordnats, att befattningshavarna tillkommande arvoden skola bestridas från inspektionens icke-ordinariepost. Vid beräkningen av denna anslagspost ha avlöningskostnaderna för de i det föregående angivna befattningshavarna icke beaktats.

Med hänsyn till det anförda föreligger behov att för budgetåret 1946/47 överskrida ifrågavarande anslagspost med ett belopp som med frånräkning

av viss förutsedd besparing uppgår till 11 000 kronor. Riksdagens medgivande till ett sådant överskridande torde böra inhämtas. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för yrkesinspektionen upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 11 000 kronor.

[6.] **Länsnykterhetsnämnderna: Avlöningar.** I gällande avlöningsstat för länsnykterhetsnämnderna har upptagits, bland annat, en anslagspost till avlöningar till icke-ordinarie personal å 122 000 kronor.

I skrivelse den 17 december 1946 har *socialstyrelsen* hemställt om förstärkning av ifrågavarande anslagspost för innevarande budgetår dels för höjning av vissa ombudsmannaarvoden, dels för avlöande av semestervikarier för ombudsmän och dels för tillgodoseende av ett ökat behov av skrivhjälp åt länsnykterhetsnämnderna.

I förstnämnda avseende erinrar styrelsen, att styrelsen i skrivelse den 5 december 1946 hemställt, att det till ombudsmannen hos länsnykterhetsnämnden i Kristianstads län utgående arvodet finge från och med den 1 januari 1947 höjas från 325 kronor till 575 kronor för månad. Vid bifall till nämnda framställning vore nämnden i behov av ytterligare 1 500 kronor. Vidare har styrelsen hemställt om höjning av arvodet till ombudsmannen hos länsnykterhetsnämnden i Västmanlands län från 250 kronor till 325 kronor för månad. I denna del har styrelsen anfört, att ombudsmannen samtidigt vore ombud åt pensionsstyrelsen och i denna egenskap uppbure ett arvode å 275 kronor för månad. Då sysslan såsom ombudsman hos länsnykterhetsnämnden vore ojämförligt mera arbetskrävande än den såsom pensionsstyrelsens ombud men ändock honorerades med ett lägre arvode, funne styrelsen en höjning av ombudsmannaarvodet motiverad. För detta ändamål erfordrades ett tilläggsbelopp av 450 kronor. — För höjning av arvoden till deltidsanställda ombudsmän har styrelsen alltså beräknat ytterligare sammanlagt 1 950 kronor.

Beträffande behovet av ytterligare medel till avlöande av vikarier för ombudsmännen — 300 kronor — har socialstyrelsen motiverat sin framställning i denna del med att ombudsmännen torde komma att uttaga del av 1947 års semester redan före den 1 juli 1947.

Vad slutligen angår behovet av ytterligare medel till skrivhjälp har styrelsen anfört, att styrelsen för innevarande budgetår kunnat för detta ändamål inom anslagspostens ram disponera ett belopp av 19 300 kronor. Fjorton länsnykterhetsnämnder hade emellertid anmält behov av ytterligare medel till avlöande av dylik arbetskraft med tillhoppa 7 327 kronor. Det sammanlagda medelsbehovet till skrivhjälp under budgetåret skulle sålunda komma att uppgå till 26 627 kronor. Styrelsen har uttalat, att nämnderna vore i behov av skrivhjälp i avsevärt större omfattning än som hittills kunnat med-

givas, främst för att avlasta ombudsmännen rutinarbete såsom renskrivning och registrering och härmed bereda dessa tillfälle att odelat ägna sig åt mera kvalificerade uppgifter. Styrelsen har fördenskull tillstyrkt nämndernas framställningar om ytterligare medel till skrivhjälp.

Enligt styrelsens beräkningar skulle sålunda icke-ordinarieposten för länsnykterhetsnämnderna behöva för innevarande budgetår förstärkas med (1 950 + 300 + 7 327) 9 577 kronor, vilket belopp föreslagits avrundat till 9 500 kronor.

*Före-
draganden.*

Vad till en början angår socialstyrelsens framställning om höjning av arvodena till ombudsmännen hos länsnykterhetsnämnderna i Kristianstads och Västmanlands län torde jag få erinra, att Kungl. Maj:t genom beslut den 30 december 1946 bifallit styrelsens i det föregående nämnda särframställning rörande arvodeshöjningen för den förstnämnde ombudsmannen. Av socialstyrelsen nu anförda skäl för höjning av arvodet till ombudsmannen i Västmanlands län däremot finner jag icke övertygande. För ombudsmannaarvoden bör sålunda för innevarande budgetår avses ett tilläggsbelopp av 1 500 kronor.

Överskridande av anslagsposten på grund av ökat medelsbehov för avlöning till semestervikarier torde icke böra ifrågakomma.

Vad härefter beträffar kostnaderna för skrivhjälp åt länsnykterhetsnämnderna vill jag erinra, att socialstyrelsen i petita för budgetåret 1947/48 under åberopande av i huvudsak samma skäl som de, vilka i det föregående angivits, hemställt om en väsentlig uppräknings av de för detta ändamål avsedda medlen. Vid behandlingen av frågan i 1947 års statsverksproposition (V ht, p. 79) fann jag mig emellertid icke böra biträda framställningen, enär jag hade för avsikt att låta undersöka, huruvida icke ombudsmännen kunde erhålla biträdes hjälp genom anknytning av länsnykterhetsnämndernas kanslier till andra å kansliorterna befintliga organ. En undersökning i detta avseende har påbörjats inom socialdepartementet. Då några positiva resultat av densamma ännu icke vunnits, finner jag mig böra förorda, att för innevarande budgetår ytterligare medel ställas till socialstyrelsens förfogande för avlöning av skrivhjälp. Överskridandet av icke-ordinarieposten för detta ändamål synes emellertid kunna begränsas till 7 000 kronor.

Det sammanlagda behovet av ytterligare medel för budgetåret 1946/47 under länsnykterhetsnämndernas icke-ordinariepost beräknar jag alltså till (1 500 + 7 000) 8 500 kronor.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för länsnykterhetsnämnderna upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 8 500 kronor.

[7.] **Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården.** Å riksstaten för innevarande budgetår har under förevarande rubrik upptagits ett reservationsanslag av 195 000 kronor.

Enligt de beräkningar, som framlades i 1946 års statsverksproposition (V ht. punkt 99), avsågs av förevarande anslag för en kompletteringskurs för personal inom den halvöppna barnavården ett belopp av 25 000 kronor, varav 5 000 kronor till stipendier för kursdeltagare. Gentemot denna beräkning anmälde riksdagen icke avvikande mening (skr. nr 1946: 5, punkt 62).

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 20 december 1946 har den här avsedda kompletteringskursen förlagts till Norrköping och omfattar utbildning av 30 lekskolelärarinnor. Kursen kommer att pågå under en tid av närmare 9 månader av innevarande kalenderår.

I skrivelse den 16 januari 1947 har *socialstyrelsen* anfört, att det för stipendier till deltagarna i den ifrågavarande kursen avsedda beloppet visat sig otillräckligt samt yttrat i huvudsak följande.

De elever, som uttagits till kursen, ha i de allra flesta fall på grund av sin låga löneställning icke kunnat göra några besparingar och det är därför synnerligen svårt för dem att utan tillräckligt stipendium genomgå denna kurs. Detta förutsätter nämligen, att eleverna under ett år äro lediga från sina anställningar, varvid de i regel ej åtnjuta någon löneinkomst. Det har visat sig att 25 av de 30 eleverna äro i trängande behov av stipendium, vilket för 13 av dem synes böra utgå med 60 kronor, för 7 med 50 kronor och för 5 med 40 kronor per månad.

För att täcka behovet av stipendier torde komma att erfordras sammanlagt 12 000 kronor eller ett belopp som med 7 000 kronor överstiger det för ändamålet tillgängliga. Sålunda uppkommet ytterligare medelsbehov torde kunna täckas från den reservation, som vid utgången av budgetåret 1945/46 förelåg å anslaget. Reservationen utgjorde 18 699 kronor och har ännu ej till någon del tagits i anspråk.

Styrelsen hemställer om tillstånd att av nämnda reserverade medel få använda högst 7 000 kronor för ytterligare stipendier till deltagare i nämnda kurs.

Vad *socialstyrelsen* anfört har övertygat mig om att behov föreligger av ytterligare omkring 7 000 kronor till stipendier till deltagare i berörda kompletteringskurs för personal inom den halvöppna barnavården. Ifrågavarande medelsbehov kan i sin helhet täckas av vissa besparingar å anslaget. Ytterligare medel för stipendier torde emellertid icke kunna tagas i anspråk utan riksdagens medgivande. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

*Före-
draganden.*

att till stipendier till deltagare i en under år 1947 anordnad kompletteringskurs för personal inom den halvöppna barnavården må av reservationsanslaget till Bidrag till utbildning av personal inom den halvöppna barnavården ianspråktagas — utöver tidigare avsedda medel — högst 7 000 kronor.

C. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

[8.] **Medicinalstyrelsen: Avlöningar.** Den i gällande avlöningsstat för medicinalstyrelsen upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal är fastställd till 375 000 kronor.

I skrivelse den 14 februari 1947 har *medicinalstyrelsen* anmält, att det belopp, varmed posten upptagits, icke komme att förslå för täckande av erforderliga utgifter under posten. Styrelsen upplyser, att belastningen å posten den 31 december 1946 utgjorde 238 415 kronor. För återstående hälft av budgetåret kunde med ianspråktagande av den personal, som styrelsen efter noggrann prövning funnit nödvändig för göromålets behöriga gång, utgifterna under posten icke beräknas till lägre belopp än 254 855 kronor, vilket skulle innebära, att vid budgetårets slut posten komme att överskridas med (238 415 + 254 855 — 375 000) 118 270 kronor eller i runt tal 118 000 kronor.

Det väntade överskridandet hade sin grund i skilda omständigheter, vilka i stort sett kunde hänföras till tre grupper, nämligen *dels* av Kungl. Maj:t anbefallda eller eljest ofrånkomliga större utredningsuppdrag, *dels* vissa tillfälliga förhållanden, vilka medfört en icke förutsedd belastning av icke-ordinarieposten, *dels* ock den snabbt fortgående utvecklingen av hälso- och sjukvårdsväsendet, som medfört att styrelsens arbetskrafter vore otillräckliga för att bemästra den löpande arbetsbördan.

I fråga om de utredningsuppdrag, som nödvändiggjort anställande av särskild arbetskraft, anför medicinalstyrelsen i huvudsak följande.

Kungl. Maj:t hade uppdragit åt styrelsen att verkställa viss fortsatt utredning rörande rättsmedicinalväsendets organisation och att i samband därmed inleda förhandlingar med Göteborgs stad rörande *dels* frågan om beredande av lokal för en rättsläkarstation i Göteborg och *dels* frågan om eventuell förening av rättsläkarbefattningen vid denna station med en kommunal läkartjänst ävensom att till Kungl. Maj:t inkomma med de förslag, vartill förhandlingarna gäve anledning. Då den medlem av styrelsens vetenskapliga råd, som anförtrotts ifrågavarande utredningsuppdrag, för fullgörande därav visat sig vara i behov av juridiskt biträde, hade styrelsen förordnat en av sina äldre amanuenser att tjänstgöra på halvtid såsom sekreterare vid utredningen. Med hänsyn till utredningens omfattning hade det emellertid blivit nödvändigt för styrelsen att anmoda ifrågavarande amanuens, som icke kunnat helt befrias från sina vanliga arbetsuppgifter, att mot övertidsersättning fullgöra det utredningsarbete, som icke kunnat medhinnas på fastställd arbetstid. Övertidsersättningen kunde uppskattas till 185 kronor i månaden. Till en halvtidsanställd vikarie för den som sekreterare tjänstgörande amanuensens utginge ett arvode av 250 kronor i månaden. För avlöning av skrivhjälp åt utredningen beräknades vidare ett belopp av minst 800 kronor bli erforderligt under budgetåret. Då av budgetåret en tid av nio månader beräknades bliva tagen i anspråk för utredningen, räknade styrelsen med att densamma komme att förorsaka en merbelastning å styrelsens icke-ordinariepost av $[9 \times (185 + 250) + 800]$ 4 715 kronor eller i runt tal 4 700 kronor.

Efter uppdrag av Kungl. Maj:t påginge vidare inom styrelsen utredning rörande den öppna vården vid av landsting eller kommun drivna sjukhus.

För fullgörandet av detta utredningsuppdrag, som kommit att taga stor omfattning och kunde beräknas taga i anspråk tiden intill den 1 juli 1947, hade styrelsen måst förordna en av sina amanuenser till sekreterare för utredningen. För skrivgöromål räknade styrelsen med behov av dels ett biträde under hela budgetåret, dels ock ett biträde därutöver under fyra månader. Då styrelsen i månadsarvode tillerkänt vikarien för nämnda amanuens 500 kronor och då för skrivbiträdena utginge ett genomsnittligt arvode av 275 kronor för månad, beräknades icke-ordinarieposten av nämnda anledningar under budgetåret komma att belastas med $[(12 \times 500) + (16 \times 275)]$ 10 400 kronor. För anlåtande av en statistiker för utredningens räkning hade vidare posten belastats med 1 100 kronor under innevarande budgetår.

Styrelsens chef hade därjämte av Kungl. Maj:t meddelats partiell tjänstledighet under tiden 1 september—31 december 1946 för att bliva i tillfälle att utföra nyssnämnda jämte annat utredningsuppdrag. Såsom vikarie för det medicinalråd, som i anledning därav inträtt i utövningen av generaldirektörens åligganden, hade Kungl. Maj:t förordnat en lasarettsläkare, för vilken arvode och ersättning för mistade löneförmåner skulle utgå från icke-ordinarieposten. Sistnämnda anordning komme att medföra en ökad belastning å posten av i runt tal 7 300 kronor. För deltagande i berörda utredning av den öppna vården hade vidare t. f. byråchefen å kameralbyrån av Kungl. Maj:t beviljats partiell tjänstledighet under tiden 1 september 1946—31 mars 1947. Styrelsen ansåge sig böra räkna med att det bleve nödvändigt att bereda denne fortsatt tjänstledighet för samma ändamål intill utgången av innevarande budgetår. Nämnda ledigheter beräknades medföra en belastning å icke-ordinarieposten av cirka 5 000 kronor för anställande av en tillfällig amanuens i succession å kameralbyrån.

Sammanlagt beräknades alltså utredningen rörande den öppna vården under budgetåret 1946/47 komma att medföra en merbelastning av icke-ordinarieposten på $(10\,400 + 1\,100 + 7\,300 + 5\,000)$ 23 800 kronor.

Styrelsen hade vidare den 31 maj 1946 av Kungl. Maj:t erhållit i uppdrag att underställa Kungl. Maj:t förslag till inrättande från och med 1 januari 1947 av tjugo samt senast från och med 1 april 1947 av ytterligare trettio nya provinsialläkardistrikt. Kungl. Maj:t hade därefter för tiden 1 juli 1946—30 juni 1947 befriat chefen för styrelsens medicinalbyrå från handläggning av de på honom ankommande ärenden rörande provinsialläkardistriktsindelningen samt förordnat en ordinarie förste byråsekreterare hos styrelsen att under nämnda tid handlägga ifrågavarande ärenden. I successionen efter nämnde vikarie hade en tillfällig amanuens måst anställas mot ett arvode av 500 kronor för månad. För att lämna erforderligt biträde vid berörda uppdrags fullgörande måste styrelsen härjämte under hela budgetåret ha en tillfällig amanuens anställd mot ett arvode som nyss nämnts. Ifrågavarande uppdrag komme sålunda att medföra en ökad belastning å icke-ordinarieposten av 12 000 kronor.

Nödvändigheten att för särskilda, förut ej angivna uppdrag bevilja två andra befattningshavare partiell tjänstledighet — under sammanlagt något över två månader — hade medfört en ytterligare merbelastning av ifrågavarande anslagspost å sammanlagt 1 320 kronor för avlönande av vikarie respektive en tillfällig amanuens under ledigheterna. För lämnat biträde å styrelsens medicinalbyrå vid en förberedande utredning angående utländska läkares utnyttjande inom den svenska sjukvården hade styrelsen slutligen utbetalat ersättning till en legitimerad läkare med i runt tal 500 kronor.

Samtliga utredningsuppdrag, vilka nödvändiggjort tillfälligt anställande av extra personal, kunde sålunda uppskattas till $(4\,700 + 23\,800 + 12\,000 + 1\,320 + 500)$ 42 320 kronor.

Såsom inledningsvis anförts ha jämväl vissa tillfälliga omständigheter föranlett en icke förutsedd belastning av icke-ordinarieposten. I detta hänseende framhåller styrelsen huvudsakligen följande.

Kungl. Maj:t hade bemyndigat styrelsen att förordna en förste läkare vid statens sinnessjukhus att under tiden 1 juli—3 augusti 1946 uppehålla befattningen såsom biträdande föredragande i rättspsykiatriska ärenden. Styrelsen hade vidare hemställt om bemyndigande att förordna samme läkare att jämväl under tiden 17 februari—30 juni 1947 uppehålla nyssnämnda befattning. Genom dessa förordnanden komme merbelastningen å icke-ordinarieposten att ökas med tillhoppa 6 700 kronor. Därjämte hade Kungl. Maj:t genom särskilda beslut förordnat viss stadsveterinär att under tiden 1 juli 1946—31 mars 1947 uppehålla en vakant befattning såsom statsinspektör över köttkontrollen i riket. Då förlängt förordnande syntes komma att meddelas nämnde stadsveterinär intill den 1 juli 1947, kunde de i anledning av ifrågavarande förordnanden utgående ersättningsbeloppen från icke-ordinarieposten beräknas till 15 000 kronor.

En av styrelsens ordinarie befattningshavare i lönegraden A 28 hade fungerat såsom ledamot av, tillika sekreterare hos 1944 års lönekommitté, avseende sjukvårds- och ekonomipersonal. För fullgörande av berörda uppdrag hade denne tjänsteman under budgetåret 1946/47 åtnjutit tjänstledighet från sin ordinarie befattning under två och en halv månader. Samme befattningshavare hade av chefen för finansdepartementet anmodats att inom sagda departement biträda med utredning beträffande löneställningen för laboratoriebiträden och därmed jämförlig personal i statens tjänst. För sistnämnda uppdrags fullgörande syntes vederbörande under innevarande budgetår få beräknas bliva i behov av tjänstledighet omkring två månader. Såsom ersättare i succession efter ifrågavarande befattningshavare måste en tillfällig amanuens anställas med ett arvode av 500 kronor för månad. Sagda ledigheter för kommittéarbete beräknades sålunda föranleda en merbelastning på icke-ordinarieposten av 2 250 kronor.

En av medicinalstyrelsen bifallen ansökning av styrelsens kassör i lönegrad A 11 om tjänstledighet för enskilda angelägenheter under månaderna juli 1946—mars 1947 hade medfört ytterligare belastning av icke-ordinarieposten, hänförande sig till behovet av tillfälligt anställt skrivbiträde såsom ersättare i succession. Då styrelsen räknade med fortsatt tjänstledighet för kassören under tiden april—juni 1947, borde för nämnda skrivbiträdes avlöande efter ett månadsarvode av 275 kronor beräknas ett belopp av 3 300 kronor.

Det borde framhållas, att de fyra sistberörda överskridandena av icke-ordinarieposten väl kompenseras av besparingar å anslagsposterna till avlöningar till ordinarie tjänstemän samt till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, varför dessa överskridanden endast vore av bokföringsteknisk natur.

Byråinspektören i styrelsen hade av chefen för socialdepartementet tillkallats att såsom expert biträda 1946 års kommitté för sjuksköterskeutbildningen och hade därvid måst ställas till kommitténs förfogande i sådan utsträckning, att en sjuksköterska tillfälligt måst anställas med halvtidstjänstgöring för att å lasaretsbyrån biträda vid handläggningen av ärenden rörande sjuksköterskeväsendet. Då behovet av nämnda tillfälliga hjälp syntes få beräknas omfatta cirka tio månader av innevarande budgetår, skulle merutgiften härför efter ett genomsnittligt arvode av 300 kronor för månad uppgå till 3 000 kronor.

Vidare hade styrelsen för tekniskt biträde vid utredning inom styrelsen

av en vid Röda korsets sjukhem i Stockholm inträffad explosion från icke-ordinarieposten utgivet ersättning med 500 kronor.

Slutligen borde nämnas, att tjänstledighet för havandeskap under innevarande budgetår beviljats för en amanuens under två månader samt för en extra ordinarie kansliskrivare, ett extra ordinarie kanslibitråde och ett extra skrivbiträde under fyra månader vardera. Intill den 1 juli 1947 syntes ytterligare tjänstledighet av samma anledning bliva behöflig för en extra amanuens under två och en halv månader, för ett extra ordinarie kontorsbiträde under fyra månader och för ett extra kontorsbiträde under en och en halv månad. Såsom esättare måste anställas tillfälliga amanuenser och biträden mot månadsarvode av 500 kronor respektive 275 kronor. Av nu berörda orsak komme icke-ordinarieposten att vidkännas en merbelastning av omkring 6 000 kronor.

Angivna tillfälliga omständigheter kunde sålunda beräknas föranleda en merbelastning på icke-ordinarieposten med tillhoppa (6 700 + 15 000 + 2 250 + 3 300 + 3 000 + 500 + 6 000) 36 750 kronor.

Till överskridandet av icke-ordinarieposten har — enligt vad medicinalstyrelsen inledningsvis framhållit — slutligen medverkat, att styrelsens arbetskrafter trots den förstärkning, som enligt statsmakternas beslut medgivits från och med innevarande budgetår, visat sig otillräckliga för de löpande uppgifternas fullgörande. Styrelsen uttalar, att styrelsens arbetsuppgifter visade en fortgående stegring, vilket medfört ett oändgängligt behov av att anställa tillfällig personal. Styrelsen anför vidare i huvudsak följande.

Genom särskilda beslut hade Kungl. Maj:t medgivit, att styrelsen av ifrågavarande anslagspost finge använda *dels* ett belopp av högst 4 300 kronor för anställande av ytterligare en apotekarassistent med halvtidstjänstgöring å styrelsens apoteksbyrå under tiden 1 oktober 1946—30 juni 1947, *dels ock* ett belopp av högst 1 000 kronor för anställande hos styrelsen under tiden 1 januari—30 juni 1947 av en legitimerad veterinär såsom veterinäramanuens med uppgift att ur veterinärmedicinsk synpunkt utöva kontroll av pågående verksamhet för artificiell insemination å kreatur samt meddela råd och anvisningar beträffande densamma. Kungl. Maj:t hade vidare bemyndigat styrelsen att med anlitande av samma anslagspost anställa *dels* en medicinalrådsassistent å styrelsens sinnessjukvårdsbyrå intill utgången av juni 1947 mot ett arvode av högst 5 300 kronor för år, *dels* överläkaren vid sinnessjukavdelningen å Håga såsom extra föredragande i rättspsykiatriska ärenden hos styrelsen under tiden 1 januari—30 juni 1947 med en arbetstid av minst två timmar per söckendag och mot ett arvode av 300 kronor för månad, *dels ock* under tiden 1 januari—30 juni 1947 en farmaceutiskt utbildad apoteksinspektör mot ett arvode av 1 100 kronor för månad och ett biträde åt denne mot ett arvode av högst 390 kronor för månad. Kostnaderna för de med stöd av Kungl. Maj:ts nämnda beslut anställda befattningshavarna kunde beräknas uppgå till omkring 17 000 kronor under innevarande budgetår.

På grund av angelägenheten av att inom kortare tid än förut kunna färdigställa styrelsens berättelse över allmän hälso- och sjukvård hade styrelsen ansett nödvändigt att från och med 1 augusti 1946 till budgetårets utgång ha tillfälligt anställt ett statistiskt utbildat biträde med ett månadsarvode av 400 kronor intill 1 januari 1947 och med hänsyn till nedsatt tjänstgöringstid 100 kronor för tiden därefter. För statistisk bearbetning av abort- och steriliseringsrapporter för år 1945 hade det därutöver visat sig erforderligt att under cirka två månader anlita en läkare mot ett arvode av 450 kronor för

månad. Kostnaderna för nu nämnd statistisk hjälp uppgå sålunda till $[(5 \times 400) + (6 \times 100) + (2 \times 450)]$ 3 500 kronor.

Vidare hade det visat sig behövt tillföra styrelsens apoteksbyrå tillfällig arbetskraft under två månader för poängberäkning och granskning av ansökningar till apotekselevsantagning med mera, vilket medfört en utgift å 700 kronor.

Till stor del avsåge behovet av extra arbetskrafter skrivhjälp. I den mån tillgång på skrivbiträden ej funnits, hade styrelsen måst beordra övertidsarbete, som måste ersättas. Kostnaderna i förevarande avseenden hade under första hälften av innevarande budgetår uppgått till närmare 13 000 kronor. För hela budgetåret syntes för dylikt ändamål med hänsyn till de ständigt ökande arbetsuppgifterna få räknas med ett belopp av minst 30 000 kronor.

Den merbelastning å icke-ordinarieposten, som föranletts av att medicinalstyrelsens personal visat sig otillräcklig för de löpande uppgifterna, kunde sålunda för budgetåret 1946/47 beräknas till sammanlagt $(17\ 000 + 3\ 500 + 700 + 30\ 000)$ 51 200 kronor.

En i viss grad bidragande orsak till det behövliga anslagsöverskridandet vore att styrelsen i samband med statsmakternas beslut om provisoriskt lönetillägg funnit sig böra något jämka arvodesbeloppen för viss tillfälligt anställd personal.

Kostnaderna under budgetåret 1946/47 för samtliga de utgiftsändamål, för vilka i det föregående redogjorts, har styrelsen sålunda uppskattat till $(42\ 320 + 36\ 750 + 51\ 200)$ 130 270 kronor. Styrelsen erinrar emellertid om att icke-ordinarieposten för innevarande budgetår uppräknats med ett belopp av 12 000 kronor med hänsyn till styrelsens behov av extra personal, varvid särskilt räknats med nödvändigheten av att medgiva cheferna för medicinal- och kameralbyråerna partiell tjänstledighet under stora delar av budgetåret. Om nämnda belopp frånräknades kvarstode 118 270 kronor. Styrelsen framhåller vidare, att överskridandet till en del betingades av sådana omständigheter, som avsåges i riksdagens skrivelse nr 16/1946 angående bemyndigande för Kungl. Maj:t att i vissa fall medgiva överskridande av maximerade anslagsposter. Det hade dock syntts styrelsen av praktiska skäl lämpligt att framlägga förslag om anvisande av ett tilläggsanslag, motsvarande bristens hela belopp. Då det syntes uteslutet att på andra håll göra besparingar på icke-ordinarieposten, såge styrelsen sig nödsakad att begära en förstärkning av posten med i runt tal 118 000 kronor. Styrelsen tillägger, att sagda belopp beräknats med så smal marginal, att oförutsedda omständigheter kunde göra det nödvändigt för styrelsen att framdeles hemställa om ytterligare förstärkning av anslagsposten.

Under återopande av det anförda hemställer styrelsen, att å tilläggsstat för budgetåret 1946/47 måtte anvisas ett belopp av 118 000 kronor till förstärkning av den i avlöningsstaten för medicinalstyrelsen uppförda anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

*Före-
draganden.*

Såsom medicinalstyrelsens framställning närmare utvisar, torde ett betydande överskridande av medicinalstyrelsens anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, som för innevarande budgetår är upptagen med 375 000 kronor, icke kunna undvikas. Orsakerna härtill äro huvudsak-

ligen att tillskriva dels vissa större utredningsuppdrag, som anförtratts åt styrelsen, dels vissa tillfälliga omständigheter, som icke kunnat förutses vid anslagspostens beräkning, dels ock den snabbt fortskridande utvecklingen av hälso- och sjukvården, som medfört ökat behov av personal för de löpande göromålen. Med hänsyn till dessa förhållanden har jag ansett mig böra godtaga styrelsens framställning om förstärkning av anslagsposten. Härvid förutsätter jag emellertid, att styrelsen i fortsättningen så disponerar under anslagsposten tillgängliga medel, att ytterligare överskridande av densamma undvikas.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för medicinalstyrelsen upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 118 000 kronor.

[9.] **18. Utrustning av nya sinnessjukhus, reservationsanslag.** För ifrågasvarande ändamål har å riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 300 000 kronor. Såsom framgår av propositionen nr 177/1946, vari förslag framlades om anvisande av nämnda anslag, hade medicinalstyrelsen hemställt om anvisande av medel för löpande budgetår för utrustning av det till Sätters sjukhus anslutna sekundärsjukhuset i Grangärde. Kostnaderna härför hade av styrelsen beräknats till i runt tal 180 000 kronor. Då emellertid å tidigare till utrustning av nya sinnessjukhus anvisade medel beräknats uppstå en besparing av 70 000 kronor, vilken besparing enligt styrelsens mening borde få disponeras för utrustningen av sekundärsjukhuset i Grangärde, kunde det nytillkommande anslagsbehovet för ändamålet beräknas till 110 000 kronor. Sistnämnda belopp ingår i förenämnda reservationsanslag å 300 000 kronor.

Genom beslut den 21 juni 1946 bemyndigade Kungl. Maj:t styrelsen att med anlitande av berörda anslag och till detsamma från föregående budgetår överförd reservation låta för en kostnad av högst 180 000 kronor anskaffa utrustning till sekundärsjukhuset i Grangärde.

I skrivelse den 31 januari 1947 har *medicinalstyrelsen* hemställt om anvisande av ytterligare medel för utrustning av ifrågasvarande sekundärsjukhus.

Styrelsen framhåller, att sedan förslaget till utrustning av sjukhuset upprättats år 1945, prisändringar inträtt å vissa inventarier. Vidare hade från Sätters sjukhus inkommit förslag till viss komplettering av det ursprungliga utrustningsförslaget, avseende köksmaskiner m. m. Med anledning därav hade styrelsen översänt ärendet till centrala sjukvårdsberedningen för granskning. I skrivelse till styrelsen den 26 november 1946 hade beredningen, under hänvisning till innehållet i en över granskningen upprättad promemoria, framhållit, att enligt beredningens mening ett belopp av 238 200 kronor syn-

tes erforderligt för ifrågavarande utrustning. Beloppet kunde emellertid i och med omsättningsskattens slopande reduceras med 10 400 kronor till 227 800 kronor. Vid beredningens skrivelse hade fogats ett under granskningen upprättat detaljerat utrustningsförslag. I detsamma hade vissa ändringar verkställts i förhållande till det vid Sätters sjukhus upprättade förslaget både i fråga om kvantitet och kvalitet å vissa inventarier för uppnående av vanlig sjukhusstandard. I följd därav ävensom med hänsyn till att så lång tid förflutit, sedan sjukhusets förslag upprättats, hade åtskilliga ändringar vidtagits av kostnadsberäkningarna. Av beredningens utrustningsförslag, vilket gäve bättre möjlighet att överblicka inventariebehovet än det vid Sätters sjukhus upprättade mera summariskt uppställda förslaget, framginge, att för ernående av en sjukhusstandard, som motsvarade nutida fordringar, kostnaderna för anskaffningen icke kunde hållas inom ramen för redan anvisade medel. Med anledning härav ville styrelsen hemställa, att ett ytterligare belopp å (227 800 — 180 000) 47 800 kronor måtte anvisas till utrustning av ifrågavarande sekundärsjukhus.

*Före-
draganden.*

Mot medicinalstyrelsens förslag om anvisande av ett ytterligare belopp å 47 800 kronor för utrustning av det till Sätters sjukhus anslutna sekundärsjukhuset i Grangärde har jag intet att erinra. Beloppet torde böra upptagas å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår under rubriken Utrustning av nya sinnessjukhus.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Utrustning av nya sinnessjukhus* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 47 800.

D. Överståthållarämbetet och landsstaten.

[10.] **Överståthållarämbetet: Avlöningar.** Den 31 maj 1946 fastställde Kungl. Maj:t av riksdagen godkänd avlöningsstat för överståthållarämbetet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47. Denna stat upptager bland annat en anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å 129 100 kronor.

I skrivelse den 26 februari 1947 har *överståthållarämbetet* hemställt, att ytterligare ett belopp av 65 000 kronor måtte ställas till ämbetets disposition för avlöningar till icke-ordinarie personal. Ämbetet upplyser, att utgifterna under ifrågavarande anslagspost för tiden 1 juli 1946—31 januari 1947 utgjort 111 100 kronor och för återstående delen av innevarande budgetår uppskattades till 83 000 kronor. Då belastningen å anslagsposten sålunda beräknades komma att uppgå till 194 100 kronor föreläge behov av ytterligare (194 100 — 129 100) 65 000 kronor för avlöning av den icke-ordinarie personalen. Rörande anledningarna till det ökade medelsbehovet anføres.

I anslagsposten är ett belopp av 9 900 kronor beräknat för avlöning åt tre extra biträden vid passavdelningen, därvid det räknats med att månadslönen skulle kunna hållas nere vid 275 kronor. Antalet passärenden under tiden juli 1945—januari 1946 uppgick till 12 000 och under tiden juli 1946—januari 1947 till 17 575. Under hela år 1946 utgjorde antalet 40 618. I stämpelavgift för passen torde staten för sistnämnda år ha tillförts en inkomst av omkring 225 000 kronor. Personalen har på grund härav måst utökas. Under juli månad 1946 måste anlitas extra personal till ett antal av omkring 25, varjämte då liksom senare utskrivning av pass i stor utsträckning måst utlämnas som ackordsarbete. Vidare har det visat sig icke vara möjligt att erhålla biträden efter lägre månatlig avlöning än 305 kronor. Följden har blivit, att för avlöningar åt extra personal vid passavdelningen under tiden juli 1946—januari 1947 måst — utöver förenämnda belopp å 9 900 kronor — tagas i anspråk omkring 26 400 kronor eller i medeltal månatligen 5 200 kronor. Åtminstone 4 000 kronor torde i medeltal behövas under envar av resterande fem månader. Sammanlagt skulle alltså utöver det anvisade beloppet åtgå 46 400 kronor.

Vidare har under de första sju månaderna av budgetåret anställt ett extra skrivbiträde till hjälp åt trafikledaren för Stockholm. Trafikledaren har anmält sig hava behov av biträdet under ytterligare minst två månader. Efter en månadslön av 304 kronor 90 öre åtgår då i runt tal 610 kronor utöver det belopp, som redan tagits i anspråk, 2 126 kronor 22 öre. För ifrågasvarande ändamål, gällande en sammanlagd utgift av inemot 2 750 kronor, är ingen hänsyn tagen vid beräkning av anslaget.

På grund av ledigheter för vissa ordinarie tjänstemän, för vilka icke-ordinarie befattningshavare förordnats såsom vikarier, har till utgången av januari månad åtgått ett icke beräknat belopp av 4 595 kronor och torde för resten av budgetåret behövas ytterligare 4 400 kronor. I runt tal erfordras således 9 000 kronor.

Slutligen har ämbetet varit nödsakat från anslaget bestrida avlöning till vikarier för ordinarie befattningshavare, som åtnjutit eller åtnjuta ledighet för havandeskap och barnsörd. Ej heller härtill har hänsyn tagits vid bestämmandet av anslaget. För ändamålet har till utgången av januari utgivits 3 180 kronor. För återstoden av budgetåret beräknas ytterligare 1 700 kronor. Merbelastningen uppgår alltså till 4 900 kronor.

Ämbetet hemställer, att ett till 65 000 kronor avrundat belopp må ytterligare ställas till ämbetets disposition för avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Vad överståthållarämbetet anfört till stöd för framställningen om medgivande att överskrida ifrågasvarande anslagspost föranleder ingen erinran från min sida. Ehuru Kungl. Maj:t torde äga befogenhet att medgiva överskridanden av icke-ordinarieposten i den mån så föranledes av tjänstledighet på grund av havandeskap m. m., föreslår jag, att riksdagens bemyndigande inhämtas att överskrida förevarande post med hela det av överståthållarämbetet äskade beloppet.

*Före-
draganden.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för överståthållarämbetet upptagna anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 65 000 kronor.

[11.] **Länsstyrelserna: Avlöningar.** Den 28 juni 1946 fastställde Kungl. Maj:t av riksdagen godkänd avlöningsstat för länsstyrelserna, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47. Staten upptager bland annat en anslagspost till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal å 5 415 000 kronor.

Genom beslut nyssnämnda dag fördelade Kungl. Maj:t beloppet mellan de olika länsstyrelserna, därvid landskanslierna, landskontoren utom taxeringsavdelningarna samt taxeringsavdelningarna sammanlagt erhöles respektive 1 621 800, 1 848 400 och 1 944 800 kronor. Samtidigt föreskrev Kungl. Maj:t, att de utgifter, som under budgetåret 1946/47 kunde komma att göras med stöd av det av Kungl. Maj:t i 16 § kungörelsen den 24 september 1943 (nr 708) givna bemyndigandet att anställa tillfälliga befattningshavare vid länsstyrelserna, skulle tills vidare redovisas under särskild rubrik under anslagsposten. Kungl. Maj:t förklarade Sig vilja framdeles meddela beslut om sättet för täckande av utgifter, som sålunda orsakades av ifrågavarande personalförstärkning.

Den 29 januari 1947 ha länsstyrelserna anmodats att till socialdepartementet inkomma med dels uppgift angående utgifterna under tiden 1 juli 1946—31 januari 1947 från ifrågavarande anslagspost och dels en beräkning av de belopp, som ansåges komma att för återstående del av budgetåret åtgå till de med anslagsposten avsedda ändamålen.

Med särskilda skrivelser ha *länsstyrelserna* i anledning härav överlämnat begärda uppgifter och beräkningar. En sammanställning av de inkomna uppgifterna ger vid handen, att — med bortseende från utgifterna för avlönan- de av de med stöd av förenämnda bemyndigande anställda tillfälliga befattningshavarna men med inräknande av utbetald övertidsersättning — för avlöning av icke-ordinarie personal vid länsstyrelserna för tiden 1 juli 1946 —31 januari 1947 utanordnats 3 754 500 kronor, varav 1 084 500 kronor komma på landskanslierna, 1 435 800 kronor på landskontoren utom taxeringsavdelningarna och 1 234 200 kronor på taxeringsavdelningarna. Det av rådande krisförhållanden påkallade anställandet av tillfälliga befattningshavare vid länsstyrelserna har under samma tidrymd medfört en ytterligare total utgift av 342 600 kronor. Detta belopp fördelar sig med 316 200 kronor å landskanslierna och 26 400 kronor på landskontoren.

Vidare ha länsstyrelserna beräknat kostnaderna för avlöning och övertidsersättning åt för mera ordinära uppgifter avsedd personal under tiden 1 februari—30 juni 1947 till sammanlagt 2 763 700 kronor, varav 817 100 kronor för landskanslierna, 1 048 300 kronor för landskontoren utom taxeringsavdelningarna och 898 300 kronor för taxeringsavdelningarna. Vad slutligen angår den s. k. krispersonalen beräkna länsstyrelserna de sammanlagda kostnaderna för denna personal under sistnämnda tid till 197 000 kronor, av vilket belopp 184 100 kronor falla på landskanslierna och 12 900 kronor på landskontoren.

Under krigsåren ha stora krav ställts på länsstyrelserna dels i samband med den administrativa försvarsberedskapen, dels ock på grund av den väsentliga stegring, som ägt rum i länsstyrelsernas mera ordinära arbetsuppgifter. Som följd härav har en betydande utökning av länsstyrelsernas icke-ordinarie arbetskrafter måst företagas. Även om den i avlöningsstaterna för länsstyrelserna upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal gjorts till föremål för höjning, har dock för varje budgetår under kriget ytterligare förstärkning av dessa anslagsmedel under budgetårets senare del visat sig erforderlig. Länsstyrelsernas uppgifter av kriskaraktär torde redan under föregående budgetår ha efter hand minskats. Under innevarande budgetår ha dessa göromål ytterligare nedgått i omfattning. En viss eftersläpning av uppgifterna torde dock av naturliga skäl ha gjort sig gällande. Samtidigt har återgången till fredsförhållanden ökat redan förut inträdd stegring av de ordinära uppgifterna. Helt nya åligganden ha tillförts länsstyrelserna genom folkbokföringsreformen. För tiden den 30 juni 1946 — den 31 januari 1947 har krispersonalens avlöning dragit en kostnad av 342 600 kronor. Kostnaderna för avlöning av den icke-ordinarie personalen för de mera ordinära arbetsuppgifterna ha för samma tid uppgått till 3 754 500 kronor.

Länsstyrelserna beräkna medelsbehovet för avlöningar under tiden 1 februari—30 juni 1947 åt den för mera stadigvarande uppgifter avsedda icke-ordinarie personalen till 2 763 700 kronor och åt den tillfälligt anställda krispersonalen till 197 000 kronor. Mot dessa beräkningar synes intet vara att erinra.

Ifrågavarande anslagspost är i gällande avlöningsstat upptagen till 5 415 000 kronor. Enligt här gjorda kalkyler uppgår medelsbehovet till $(342\,600 + 3\,754\,500 + 2\,763\,700 + 197\,000)$ 7 057 800 kronor. Med hänsyn härtill är att räkna med att posten måste överskridas med $(7\,057\,800 - 5\,415\,000)$ 1 642 800 kronor eller i avrundat tal 1 650 000 kronor.

Jag får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för länsstyrelserna upptagna anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 1 650 000 kronor.

[12.] **Landsfiskalerna m. fl.: Avlöningar.** Den 28 juni 1946 har Kungl. Maj:t fastställt av riksdagen godkänd avlöningsstat för landsfiskalerna m. fl. att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47. Staten upptager bland annat en anslagspost till avlöningar till icke-ordinarie personal å 2 132 000 kronor. Denna anslagspost är avsedd för avlöande av dels extra ordinarie och extra tjänstemän, dels ock sådana tillfälliga befattningshavare och andra tillfälliga arbetsbiträden i landsfiskalsdistrikten, vilka erfordras för fullgörande av mera stadigvarande arbetsuppgifter.

Kungl. Maj:t har genom beslut den 29 juni 1945 bestämt antalet extra ordinarie tjänster i de olika landsfiskalsdistrikten samt medgivit, att länsstyrelserna på vissa villkor utan Kungl. Maj:ts vidare hörande finge, i anledning av de nuvarande onormalt omfattande kamerala arbetsuppgifterna, i landsfiskalsdistrikten anställa extra biträdespersonal i viss angiven utsträckning.

Den 28 juni 1946 har Kungl. Maj:t anvisat medel till avlönande under budgetåret 1946/47 av omförmäld icke-ordinarie personal i landsfiskalsdistrikten. I samband härmed har Kungl. Maj:t föreskrivit, att de utgifter, som under budgetåret 1946/47 kunde komma att göras med stöd av de av Kungl. Maj:t i beslut den 8 september 1939 och i 16 § kungörelsen den 24 september 1943, nr 708, givna bemyndigandena att förordna behövt antal landsfiskalsassistenter och andra tjänstebiträden hos landsfiskalerna för den s. k. administrativa försvarsberedskapen, skulle tills vidare redovisas under särskild rubrik under ifrågavarande anslagspost. Kungl. Maj:t har förklarat sig framdeles vilja meddela beslut om sättet för täckande av utgifter, som under budgetåret orsakades av ifrågavarande personalförstärkning.

På anmodan ha *länsstyrelserna* inkommit med vissa uppgifter angående utgifterna under anslagsposten till icke-ordinarie personal. En sammanställning av uppgifterna ger vid handen, att utgifterna för avlöning av icke-ordinarie personal, avsedd för fullgörande av stadigvarande arbetsuppgifter, för tiden 1 juli 1946—31 januari 1947 uppgått till 1 352 800 kronor, medan utgifterna för avlöning av personal, som anstälts på grund av rådande krisförhållanden, under samma tid uppgått till 215 800 kronor. Länsstyrelserna ha vidare för tiden 1 februari—30 juni 1947 beräknat kostnaderna för avlöning åt den för mera ordinära uppgifter avsedda personalen till 1 028 800 kronor och för avlöning åt krispersonalen till 159 100 kronor.

*Före-
draganden.*

Enligt länsstyrelsernas beräkningar skulle utgifterna för avlöningar till den icke-ordinarie personal hos landsfiskalerna, som erfordras för mera stadigvarande arbetsuppgifter, och till den tillfälligt anställda krispersonalen uppgå till $(1\,352\,800 + 1\,028\,800)$ 2 381 600 kronor respektive $(215\,800 + 159\,100)$ 374 900 kronor. Mot dessa beräkningar har jag icke något att erinra.

Då ifrågavarande anslagspost i gällande avlöningsstat är upptagen med 2 132 000 kronor och enligt här gjorda beräkningar medelsbehovet för ändamålet skulle komma att uppgå till $(2\,381\,600 + 374\,900)$ 2 756 500 kronor, är det att räkna med att posten måste överskridas med $(2\,756\,500 - 2\,132\,000)$ 624 500 kronor eller avrundat 625 000 kronor.

Jag får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för landsfiskalerna m. fl. upptagna anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 625 000 kronor.

E. Polisväsendet.

[13.] **Poliskåren i Boden: Avlöningar.** Den 31 maj 1946 fastställde Kungl. Maj:t av riksdagen godkänd avlöningsstat för poliskåren i Boden att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1946/47. Staten upptager bland annat en anslagspost till avlöningar till icke-ordinarie personal å 20 600 kronor. Anslagsposten är avsedd för avlöande av fyra extra ordinarie konstaplar, en extra konstapel och en biträdande hästskötare samt för bestridande av vissa kostnader för vikariatsersättningar.

I skrivelse den 22 februari 1947 har t. f. *polischefen i Boden* hemställt, att sagda anslagspost måtte få överskridas med 5 500 kronor. Av skrivelsen inhämtas följande.

Under budgetåret åtnjuta 2 ordinarie polismän tjänstledighet med C-avdrag för uppehållande av militära arvodesbefattningar. Som vikarier för dessa polismän tjänstgöra 2 extra ordinarie polismän med vikariatslön. De 2 extra ordinarie befattningarna uppehållas av 2 extra polismän med lön efter Ex 7 och föreskriven vikariatsersättning. Under juli månad 1946 åtnjöt skrivbiträdet tjänstledighet för havandeskap. Under tiden från och med den 31 augusti 1946 till och med den 30 april 1947 har en ordinarie polisman beviljats tjänstledighet för genomgång av statens polisskolas överkonstapelsklass. Under tiden från och med den 8 november 1946 intill budgetårets slut är en ordinarie kriminalkonstapel såsom landsfiskalselev tjänstledig med C-avdrag. De ledigheter, som åtnjutas av de 2 ordinarie befattningshavarna, vilka tjänstgöra på militära arvodesbefattningar, hava förutsetts vid beräkningen av anslagsposten i fråga, däremot icke övriga ledigheter. Kostnaderna för vikarier å dessa senare ledigheter kunna beräknas enligt följande uppställning.

Arvode till vikarie för skrivbiträdet $\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{7}$ 1946	kronor	200
Arvode till vikarie för en ordinarie polisman $\frac{31}{8}$ 1946— $\frac{30}{8}$ 1947	»	2 800
Arvode till vikarie för en ordinarie kriminalkonstapel $\frac{8}{11}$ 1946— $\frac{30}{6}$ 1947	»	2 500
	Summa kronor	5 500.

I detta sammanhang kan framhållas, att besparing motsvarande lön till ordinarie kriminalkonstapel under tiden $\frac{8}{11}$ 1946— $\frac{30}{6}$ 1947 eller omkring 3 500 kronor, kommer att göras å anslaget avlöningar till ordinarie personal, varför överskridandet i realiteten kommer att röra sig om ca 2 000 kronor.

Det av polischefen anmälda behovet att överskrida den i avlöningsstaten för poliskåren upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal föranledes väsentligen av förut omförmälda omfattande ledigheter bland personalen. Då anledning till erinran ej synes föreligga mot den av polischefen gjorda uppskattningen av medelsbehovet, vill jag tillstyrka, att riksdagens medgivande inhämtas att få överskrida ifrågavarande anslagspost med högst det av polischefen äskade beloppet, 5 500 kronor.

*Före-
draganden.*

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att den i avlöningsstaten för poliskåren i Boden upptagna anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal må för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 5 500 kronor.

G. Diverse.

[14.) **9 a. Hemtransport av finska barn, reservationsanslag.** I skrivelse den 12 december 1946 har *hjälpkommittén för Finlands barn* anhållit om ett statsanslag å 712 500 kronor för bekostande av transport till Finland av i Sverige kvarvarande finska barn och till stöd härför anført i huvudsak följande.

Hjälpkommittén har efter den 1 juni 1946, då antalet i Sverige kvarvarande finska barn var ungefär 17 000, intill den 1 oktober 1946 återtransporterat 6 800 barn. Under samma period ha, intill dess transporterarna från Finland upphörde, omkring 300 sjuka barn anlånt till Sverige, varför det sammanlagda antalet härstädes kvarvarande barn sistnämnda dag uppgick till ungefär 10 500. Kommittén räknar med att av dessa barn omkring 1 000 komma att kvarstanna i Sverige antingen adopterade av svenska fosterföräldrar eller för att genom fosterföräldrarna erhålla uppfostran och skolgång i riket. För hemtransport i det senare fallet skola fosterföräldrarna själva svara. Den på kommittén ankommande hemtransporten skulle således omfatta omkring 9 500 barn. Då transportkostnaderna per barn uppgå till 75 kronor skulle således återtransporterna komma att draga en sammanlagd kostnad av 712 500 kronor.

*Före-
draganden.*

Den verksamhet för omhändertagande här i landet av finska barn som bedrivits under och efter kriget är för närvarande under avveckling. Detta innebär beträffande de friska barnen, vilka omhändertagits i privata hem, att de vid den första tidpunkt som med hänsyn till förhållandena i föräldrahemmet, barnens skolgång, transportmöjligheter o. dyl. befinnes lämplig återföras till hemlandet samt beträffande de sjuka barn som överförts till Sverige för vård att barnen återföras efter tillfrisknandet och att ytterligare överföring av sjuka barn icke förekommer. Huvudman för ifrågavarande verksamhet i Sverige är hjälpkommittén för Finlands barn. De direkta kostnaderna för verksamheten ha av kommittén bestritts dels med insamlade medel, dels med medel som ställts till förfogande av staten. För sjukvård för finska barn ha särskilda anslag anvisats, senast å tilläggsstat I för innevarande budgetår under sjunde huvudtiteln och samlingsrubriken Bidrag till internationellt återuppbyggnadsarbete ett reservationsanslag av 1 800 000 kronor. För återtransport av barnen ha medel hittills ställts till kommitténs förfogande från anslaget till bidrag till flyktingars uppehälle, yrkesutbildning m. m. Kommittén hemställer nu om en medelsanvisning av 712 500 kronor för hemtransport av de återstående 9 500 barnen efter en beräknad kostnad av 75 kronor för barn. Enligt vad jag inhämtat förfogar kommittén icke över medel för ifrågavarande ändamål. Jag biträder därför kommitténs framställning, dock att kostnaden synes kunna begränsas till 700 000 kronor. Detta belopp synes böra anvisas i form av ett särskilt reservationsanslag, benämnt Hemtransport av finska barn.

Under åberopande av det anförda hemställer jag sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Hemtransport av finska barn* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 700 000.

[15.] **10 a. Vissa kostnader för transport från Tyskland till Sverige av svenska medborgare m. m.** I en till utrikesdepartementet ställd, den 28 juni 1946 dagtecknad skrivelse, vilken i dagarna överlämnats till socialdepartementet, har *överstyrelsen för svenska röda korset* meddelat, att överstyrelsen på framställning av utrikesdepartementet från och med den 8 februari 1945 ställt till svenske beskickningschefens i Berlin förfogande en transportkolonn, bestående av en chef, en ställföreträdande chef och 9 bilförare samt en personbil, 2 bussar och en lastbil. Kolonnens uppgift hade varit att enligt beskickningschefens bestämmande transportera svenskar och vissa andra personer från Tyskland till Sverige. Uppdraget hade slutförts de sista dagarna i april månad 1945 och kolonnen hade återvänt till Sverige den 30 i samma månad, varefter den omedelbart avrustats. — Vidare hade överstyrelsen, likaledes på framställning av utrikesdepartementet, under augusti månad 1944 ställt två från arméns förråd såsom lån utbekomna kokvagnar med utrustning till beskickningschefens förfogande.

I berörda skrivelse har överstyrelsen hemställt om ersättning med 50 811 kronor 34 öre för vissa med nyssnämnda verksamhet förenade utgifter och härom anfört i huvudsak följande.

För transportkolonnens organiserande och verksamhet har överstyrelsen bestritt följande utgifter, nämligen

för personalens utrustning, avlöning, försäkring samt rese- och traktamentsersättning	kronor 32 422: 16
för hyra av motorfordon samt för drivmedel	» 7 725: 54
för livsmedel, medicin, sjukvårdsmateriel, rengöringsmateriel och tobaksvaror	» 5 121: 73
för expeditionsmateriel och diverse	» 1 460: 91

Summa kronor 46 730: 34

Vad beträffar kokvagnarna ha, trots omfattande efterspaningar efter krigets slut, blott delar av den ena kunnat återfinnas och hemtransporteras. Arméförvaltningens tyg- och intendenturavdelningar hava därför avkrävt överstyrelsen ersättning med 4 081 kronor för den felande materielen och för den återställda materielens istandsättande. Överstyrelsen har till arméförvaltningen inbetalt sistnämnda belopp.

Överstyrelsen har således för transportkolonnens organiserande och verksamhet samt för kokmateriel utbetalt ett sammanlagt belopp å 50 811 kronor 34 öre.

Under de sista månaderna före Tysklands sammanbrott våren 1945 pågick ett från svensk sida organiserat överförande från Tyskland till Sverige av svenska medborgare samt svenskfödda kvinnor, som av någon anledning förlorat sitt svenska medborgarskap, jämte dessas minderåriga barn. För

*Före-
draganden.*

transporternas genomförande hade svenska berlinlegationen upprättat ett etappställe i Lübeck, där de av transporterna berörda fingo uppehålla sig i avvaktan på utresetillstånd. Den i det föregående nämnda, av svenska röda korset till svenska beskickningschefens i Berlin förfogande ställda transportkolonnen hade till uppgift att föra ifrågakommande personer från olika platser i Tyskland till Lübeck och härifrån alltefter det utresetillstånd utverkades till en ort i södra Danmark, där ett annat detachement övertog transporten. Antalet genom kolonnens förmedling till Sverige överförda personer torde ha uppgått till omkring 500. Härtill kommer att vid kolonnens avtransport från Tyskland åtskilliga personer, vilka av kolonnen förts till Lübeck, fortfarande vistades därstädes i väntan på utresetillstånd. — Vad beträffar de båda kokvagnar, som av svenska röda korset ställts till beskickningschefens förfogande, hade dessa ursprungligen till uppgift att betjäna svenska medborgare i Berlin och trakten däromkring med undantag för legationens egen personal.

Av det sagda framgår, att svenska röda korset genomfört sin berörda transport och utspisningsverksamhet på begäran av representanter för svenska staten. Det synes därför riktigt att av statsmedel utgiva ersättning för kostnaderna i anledning av verksamheten. Överstyrelsen för svenska röda korset torde sålunda böra tillerkännas ersättning av statsmedel med tillhoppa 50 811 kronor 34 öre. Det anslag, varom framställning torde böra göras till riksdagen, bör avrundas till 50 900 kronor.

Under hänvisning till det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa kostnader för transport från Tyskland till Sverige av svenska medborgare m. m.* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av kronor 50 900.

[16.] **13 a. Vissa förberedelser för kommunal upplysningsverksamhet, reservationsanslag.** Med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande den 28 juni 1946 hava särskilda sakkunniga tillkallats för att verkställa utredning rörande statsmakternas medverkan för utarbetande av handböcker och korrespondenskurser i sociala frågor för i första hand kommunala förtroendemän och tjänstemän. Efter bemyndigande av Kungl. Maj:t den 15 november 1946 har åt de sakkunniga uppdragits att verkställa utredning jämväl beträffande den särskilda för kommunala förtroendemän avsedda kursverksamhet, som föranledes av den nya kommunindelningens genomförande. Beträffande direktiven för de sakkunniga, vilka antagit benämningen kommittén för kommunal upplysningsverksamhet, torde hänvisning få ske till vad därutinnan nämnda dagar anförts till statsrådsprotokollet över socialärenden (se 1947 års riksdagsberättelse, s. 106—107).

I skrivelse den 31 januari 1947 har kommittén för kommunal upplysningsverksamhet hemställt, att ett belopp av 15 000 kronor måtte anvisas för vissa förberedelser för den kursverksamhet, som närmast nödvändig göres av kom-

munindelningsreformen. Kommittén har härutinnan anfört i huvudsak följande.

Kommittén har ännu icke tagit närmare ställning till det sätt, på vilket denna kursverksamhet skall utformas. En relativt omfattande sådan verksamhet torde dock utan alltför långt dröjsmål böra organiseras om förtroendemännen i de mindre kommunerna skola lyckas med de större uppgifter, som vänta dem efter kommunsammanslagningen.

Kursverksamheten torde böra organiseras som en kombination mellan korrespondensundervisning och kortare konferenser, bland annat med hänsyn till att kursdeltagarna i allmänhet icke kunna avvaras i sina hemorter under någon längre tid. För olika delområden av den kommunala verksamheten böra sålunda brevkurser uppläggas. Studietakten torde med hänsyn till kursdeltagarnas sysselsättning med kommunala uppdrag eller i förvärvsverksamhet icke bliva hög. Därest kursverksamheten skall hinna bidra till att minska de väntade svårigheterna vid kommunsammanslagningen torde därför planläggningen icke kunna helt anstå, till dess statsmakterna hunnit taga ställning till kommitténs definitiva förslag, vilket icke kan väntas föreligga förrän tidigast i juni månad 1947. Oberoende av på vad sätt kursverksamheten i övrigt organiseras synes utarbetandet av brevkursen kunna påbörjas redan nu. Provisoriskt synes detta arbete böra anförtros socialinstitutet och närmast socialinstitutet i Stockholm.

Socialstyrelsen, som avgivit utlåtande över kommitténs framställning, har i alla delar anslutit sig till vad kommittén anfört.

Oberoende av hur den blivande kursverksamheten för kommunala förtroendemän i detalj kommer att utformas torde man redan nu kunna förutsätta, att en väsentlig del av densamma kommer att utgöras av korrespondenskurser. Det synes välbetänkt att snarast påbörja utarbetandet av dylika kurser, enär detta arbete torde komma att taga avsevärd tid i anspråk. Ett belopp av 15 000 kronor synes komma att erfordras för ändamålet.

*Före-
draganden.*

Brevkursernas utarbetande synes i enlighet med kommitténs förslag böra anförtros något av socialinstitutet. Jag torde i detta sammanhang få erinra, att enligt statsmakternas beslut (propositionen 1945: 153, s. 34, riksdagens skrivelse 1945: 354) socialinstitutet på försök skola anordna korrespondensundervisning för att bereda elever möjlighet till avläggande av examen på grundval av självstudier.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Vissa förberedelser för kommunal upplysningsverksamhet* å tillägsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 15 000.

Vad föredraganden sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Sven Sigurdson.

Bilaga 5.

Egentliga statsutgifter.

Sjätte huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Nilsson, anmäler här- efter under kommunikationsdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 samt anför därvid följande.

B. Väg- och vattenbyggnadsväsendet.

[1.] **7. Barmarksunderhållet, reservationsanslag.** Med bifall till Kungl. Maj:ts i 1946 års statsverksproposition framlagda förslag har riksdagen för budgetåret 1946/47 till Barmarksunderhållet anvisat ett reservationsanslag av 73 700 000 kronor. Genom beslut den 10 maj 1946 har Kungl. Maj:t bemyndigat väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att av nämnda anslag taga i anspråk ett belopp av 72 200 000 kronor. Det å anslaget återstående beloppet av 1 500 000 kronor, vilket avsetts såsom reserv för att möta oförutsedda underhållsbehov av trängande beskaffenhet, har ställts till styrelsens disposition genom Kungl. Maj:ts beslut den 21 februari 1947.

I skrivelse den 11 februari 1947 har *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* hemställt om anvisande av ytterligare anslagsmedel till barmarksunderhållet för budgetåret 1946/47.

Styrelsen erinrar i sin skrivelse till en början om att styrelsen i sin ordinarie framställning om anslag till barmarksunderhållet för innevarande budgetår i fråga om löne- och prisnivån framhållit, att styrelsen vid statberäk-

ningen icke kunnat räkna med annan lönenivå än den som betingades av för kalenderåren 1944 och 1945 gällande avtal ävensom att beräkningen skett under antagande av oförändrad prisnivå, ehuru det varit för styrelsen bekant, att en viss tendens till prisstegring alltjämt förelåge.

Det avtal mellan väg- och vattenbyggnadsstyrelsen och svenska väg- och vattenbyggnadsarbetareförbundet avseende vägunderhållsarbeten som gällt för år 1946 hade för budgetåret 1946/47 medfört avsevärda förhöjningar av vägarbetarnas löner och andra förmåner. Enligt inom styrelsen verkställda beräkningar, grundade på av respektive vägförvaltningar under år 1946 gjorda utbetalningar, innebure 1946 års avtal för budgetåret 1946/47 en kostnadsökning av 4 930 000 kronor.

Med utgångspunkt från det antal arbetstimmar, som utförts under första halvåret 1946, beräknar styrelsen, att 1947 års avtal komme att medföra en ytterligare kostnadsökning för första halvåret 1947 av 3 300 000 kronor.

Ökningen av kostnaderna för vägunderhållet under budgetåret 1946/47 på grund av lönestegringar skulle enligt styrelsens beräkningar sålunda uppgå till sammanlagt (4 930 000 + 3 300 000) 8 230 000 kronor. Härav belöpte ca 76,5 % eller ca 6 300 000 kronor på barmarksunderhållet.

Styrelsen anför vidare, att för vissa materialier hade under budgetåret 1946/47 inträffat prisstegringar, som väsentligt inverkat på kostnaderna för barmarksunderhållet. Sålunda hade bl. a. priset på klorkalcium höjts med 12 kronor per ton. Den i staten upptagna kostnaden för dammbindning, 7,5 + 1,5 miljoner kronor, motsvarade med 1945 års inköpspris en utspridd mängd klorkalcium av 43 800 ton. Förenämnda ökning i inköpspriset hade sålunda medfört en kostnadsstegring av (12 × 43 800) 525 600 kronor. Med hänsyn till den hastiga ökningen av trafiken jämfört med den ökning som förutsattes vid anslagsäskandet hade styrelsen funnit skäl utnyttja de möjligheter för inköp av ytterligare klorkalcium, som marknadsläget medgivit, och ställt till vägförvaltningarnas förfogande ytterligare 8 200 ton, vilket komme att medföra en ytterligare belastning å anslaget till Barmarksunderhållet med 1 640 000 kronor. Kostnaderna för dammbindning med klorkalcium hade sålunda under budgetåret 1946/47 ökats med i runt tal (525 000 + 1 640 000) 2 165 000 kronor.

Sammanfattningsvis framhåller styrelsen, att anslaget till Barmarksunderhållet under budgetåret 1946/47 komme att belastas med följande oförutsedda kostnader:

Löneökningar m. m. på grund av 1946 och 1947 års av-	
tal	kronor 6 300 000
Ökade kostnader för dammbindning	» 2 165 000
	<hr/>
	Summa kronor 8 465 000.

I fråga om täckningen av dessa ytterligare medel förutsätter styrelsen, att desamma, liksom anslaget till Barmarksunderhållet, skola avräknas mot automobilskattemedlen. Dessa hade för budgetåret 1946/47 av riksräkenskapsver-

ket beräknats till sammanlagt 235 000 000 kronor, medan de i riksstaten för budgetåret 1946/47 upptagits endast till 180 000 000 kronor.

Styrelsen hemställer, att å tilläggstat till riksstaten för budgetåret 1946/47 måtte anvisas 8 450 000 kronor, att avräknas mot automobilskattemedlen.

Det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anmälda behovet av ytterligare ^{Departements-}medel till barmarksunderhållet för innevarande budgetår är föranlett dels av inträffade löne- och prisstegringar, vilka vid tidpunkten för anslagsberäkningen icke kunnat överblickas, dels av ökade inköp av dammbindningsmedel, varav ytterligare behov uppstått till följd av den hastiga stegringen av vägtrafiken. Enligt min mening böra de av styrelsen anförda skälen för en förstärkning av vägunderhållsanslaget godtagas. Mot styrelsens beräkning av anslagsmedlens storlek har jag heller icke funnit något att erinra.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Barmarksunderhållet* å tilläggstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 8 450 000, att avräknas mot automobilskattemedlen

H. Diverse.

[2.] **12. Extra utgifter, reservationsanslag.** Sjätte huvudtitelns anslag till Extra utgifter är för innevarande budgetår anvisat med 40 000 kronor. Vid budgetårets ingång förelåg därjämte en reservation från nästföregående budgetår av ca 18 500 kronor. Återknytandet av vårt lands förbindelser med utlandet efter krigsårens isolering har medfört ett ökat behov av medel till utrikes resor samt till representationsutgifter vid besök av representanter för främmande nationer. Främst på grund av inträdd ökning av dylika kostnader har förevarande anslag nu i det närmaste förbrukats. Med hänsyn härtill och då ytterligare medel torde böra stå till förfogande under återstoden av budgetåret, synes en anslagsförstärkning böra ske.

Anslagsmedel till bestridande av ytterligare utgifter för utrikes resor erfordras bl. a. i följande fall. Genom beslut den 6 december 1946 har Kungl. Maj:t bemyndigat väg- och vattenbyggnadsstyrelsen att uppdraga åt överingenjören B. B. Börjeson och förrådsdirektören J. E. Nelander att under år 1947 företaga en resa till Amerikas förenta stater för studier av sådana maskiner och maskinella arbetsmetoder, vilka komma till användning vid arbeten inom väg- och vattenbyggnadsverkets verksamhetsområde, ävensom anbefallt statskontoret att från sjätte huvudtitelns reservationsanslag till Extra utgifter utbetala Börjeson och Nelander enligt i samma beslut angivna grunder tillkommande ersättning. Med hänsyn till ändamålet med ifrågakvarande resa har det nu befunnits lämpligare, att kostnaderna för densamma bestri- das från den under väg- och vattenbyggnadsstyrelsens omkostnadsanslag uppförda anslagsposten till reseersättningar m. m., vilket anslag delvis av-

räknas mot automobilskattemedlen. Jag förutsätter därför, att — försåvitt riksdagen icke framställer erinran däremot — kostnaderna för här omförmälda resa skola bestridas på sätt nu angives. Vid sådant förhållande torde den för innevarande budgetår erforderliga förstärkningen av anslaget till Extra utgifter kunna begränsas till 20 000 kronor.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Extra utgifter* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag*

av kronor 20 000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

J. O. Widman.

Bilaga 6.

Egentliga statsutgifter.

Sjunde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler härefter under finansdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 samt anför därvid följande.

B. Allmänna centrala ämbetsverk m. m.

[1.] **Kammarkollegiet: Avlöningar.** Gällande avlöningsstat för kammarkollegiet upptager för avlöningar till icke-ordinarie personal en obetecknad anslagspost å 91 000 kronor. I skrivelse den 4 december 1946 har kammarkollegiet gjort framställning om medgivande att överskrida nämnda anslagspost. Till stöd för denna hemställan har kollegiet anfört följande. I augusti månad 1946 påbörjade kollegiet flyttning från sina tjänstelokaler i Kungshuset till nya lokaler i huset Vasagatan 36. I de nya lokalerna hade kollegiet övertagit en därstädes redan förut installerad telefonanläggning med växel och för dennas skötande anställt en telefonist med ett månatligt arvode av 335 kronor. Då kostnaden för telefonisten, som anställdes från och med den 1 september 1946, icke medräknats i den för kollegiet innevarande budgetår anvisade anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal och denna post icke försloge till arvodets gäldande, erfordrades härför en förstärkning av anslagsposten med 3 350 kronor vartill komme arvode till semestervikarie med 130 kronor.

I Kungshuset hade varit anställd en nattvakt gemensam för kollegiet och Svea hovrätt och med arvode från vardera med 100 kronor i månaden. Från och med budgetåret 1947/48 skulle denna nattvakt övertagas helt av hovrätten. Med hänsyn till läget och beskaffenheten av kollegiets nya provisoriska lokaler, till vilka medförts en del av kollegiets arkiv och dyrbarare inventarier, vore behovet av en nattvakt därstädes oundgängligt. Kollegiet hade träffat avtal om nattbevakning av de nya lokalerna för ett pris av 135 kronor i månaden. Den nye nattvakten hade tjänstgjort hos kollegiet från och med den 15 september 1946. Anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal borde till mötande av härigenom uppkommande merkostnad förstärkas med i runt tal 340 kronor.

Kollegiet har slutligen anmält, att förstärkning av vaktpersonalen efter flyttningen till de nya lokalerna vore erforderlig. Kollegiet hade sina nya lokaler förlagda till två våningar. I båda dessa måste finnas vaktpersonal. Detta jämte den omständigheten att kollegiet alltjämt hade sitt arkivkontor kvar i Kungshuset hade medfört sådan ökad arbetsbörda för vaktpersonalen, att denna måst från och med den 1 september 1946 utökas med en extra expeditionsvakt, vilken anställts med ett månatligt arvode av 325 kronor. Den förstärkning av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal som på grund härav påkallades kunde beräknas till 3 250 kronor.

*Departements-
chefen.*

I följd av kammarkollegiets flyttning till nya provisoriska lokaler har ny personal måst anställas, vilket icke kunnat förutses vid anmälan av 1946 års statsverksproposition. Jag får därför tillstyrka, att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens medgivande till att kammarkollegiets icke-ordinariepost under löpande budgetår må överskridas med ett belopp, som i överensstämmelse med kollegiets förslag torde böra beräknas till $(3\ 350 + 130 + 340 + 3\ 250 =)$ avrundat 7 100 kronor, och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att den i avlöningsstaten för kammarkollegiet uppförda anslagsposten Avlöningar till icke-ordinarie personal må under budgetåret 1946/47 överskridas med högst 7 100 kronor.

[2.] **Statskontoret: Avlöningar.** Gällande avlöningsstat för statskontoret upptager för avlöningar till icke-ordinarie personal en obetecknad anslagspost å 226 000 kronor. I skrivelse den 29 januari 1947 har statskontoret gjort framställning om medgivande att överskrida nämnda anslagspost. Anledningen härtill är, enligt vad statskontoret upplyser, i huvudsak ökningen av ämbetsverkets lånerörelse, pensionstagarbeståndets automatiska tillväxt, de nya och vidgade arbetsuppgifter, som blivit en följd av källskattereformens genomförande samt den väsentligt utökade befattning med statens tryck, som

pålagts ämbetsverkets tryckeriexpedition. Ämbetsverket framhåller, att ställningen å icke-ordinarieposten vid kalenderårsskiftet utvisade en brist i förhållande till den uppgjorda normalbelastningsplanen å ca 8 300 kronor, och anför vidare följande.

Då någon personalinskränkning för närvarande icke är möjlig utan efterstående av statskontoret åvilande arbetsuppgifter, kan denna brist vid oförändrad personaluppsättning beräknas komma att för helt budgetår stiga till inemot 18 500 kronor. I denna summa har då inräknats kostnad för ytterligare en halvtidsamanuens å första utgiftsbyråns kommittérotel från och med den 1 november 1946, ca 1 700 kronor. Emellertid kommer härtill att statskontoret under januari måst tillfälligt förstärka personalen å pensionsexpeditionen för en kostnad av ca 1 500 kronor för att kunna bemästra övergången till det nya skatteavdragsystemet, varjämte övertidsarbetet för den stadigvarande personalen beräknas draga en oförutsedd kostnad av ca 3 500 kronor. Dessa merutgifter äro till stor del att hänföra till försenad leverans av pensionsbyråns nya maskinella utrustning. Vidare hava förhållandena på tryckeriexpeditionen utvecklats på ett sätt, som nödvändiggör omedelbart anställande av en extra tryckeriassistent i avvaktan på inrättandet från och med den 1 juli 1947 av den i statsverkspropositionen föreslagna nya befattningen såsom e. o. tryckeriassistent i lönegrad Eo 18. Statskontoret har för detta ändamål vidtagit åtgärder för anställande av lämplig person från och med den 15 februari 1947 mot ett preliminärt avtalat arvode av 700 kronor för månad, i ett för allt. Sistnämnda lönekostnad medför en opåräknad merutgift av 3 150 kronor. Sammanlagt kunna sålunda utgifterna å icke-ordinarieposten beräknas komma att överstiga den vid medelsanvisningen beräknade belastningen med omkring $(18\ 500 + 1\ 500 + 3\ 500 + 3\ 150 = 26\ 650)$ 26 500 kronor.

Statskontoret har vidare framhållit att — enligt verkställda beräkningar — av nämnda 26 500 kronor ett belopp av i runt tal 15 000 kronor kunde anses utgöra sådana kostnader för vikarier, till vilkas bestridande Kungl. Maj:t jämlikt riksdagens bemyndigande ägde medgiva överskridande av icke-ordinarieposten. Vid en senare tidpunkt, då anslagsställningen kunde säkrare överblickas, hade ämbetsverket för avsikt att inkomma med framställning om det ytterligare överskridande, som av denna anledning kunde bli erforderligt.

Såsom jag framhöll vid anmälan av frågan om anslag till statskontorets verksamhet för nästa budgetår (1947 års statsverksproposition, VII ht., s. 9—16), har den inträdda ökningen av statsverksamhetens omfattning medfört, att ämbetsverkets arbetsbörda för varje år blivit allt mera tyngande. För budgetåret 1947/48 har jag därför ansett mig böra förorda viss personalökning. På grund av den i ärendet förebragta utredningen tillstyrker jag, att Kungl. Maj:t inhämtar riksdagens medgivande till att statskontorets icke-ordinariepost under löpande budgetår må överskridas med ett belopp, som i överensstämmelse med statskontorets förslag torde böra beräknas till $(26\ 500 - 15\ 000 =)$ 11 500 kronor. Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

*Departementss-
chefen.*

att medgiva, att den i avlöningsstaten för statskontoret uppförda anslagsposten Avlöningar till icke-ordinarie personal må under budgetåret 1946/47 överskridas med högst 11 500 kronor.

[3.] **Statistiska centralbyrån: Avlöningar till personal för verksamheten i allmänhet.** Den i gällande avlöningsstat för statistiska centralbyrån upptagna anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal är fastställd till 184 000 kronor.

I skrivelse den 28 februari 1947 har *statistiska centralbyrån* — under erinran att centralbyrån i sina anslagsäskanden för budgetåret 1946/47 i avvaktan på omorganisation av det inom centralbyrån förda centrala automobilregistret upptagit utgiftsstaten för registret till samma belopp, som under krigsåren utgått för detta ändamål — meddelat, att beloppet i fråga till följd av ökningen av fordonsbeståndet icke kunde täcka den av denna ökning föranledda utgiftsstegringen. Till belysande härav anför centralbyrån.

Medan under krigsåren registrets fordonsbestånd stabiliserades vid 125 000, har detta sedan vuxit, så att motsvarande antal numera utgör över 300 000, och ökningen pågår alltjämt. Det arbetskraftsbehov, som med hänsyn till den snabba ökningen, vilken snart nog synes komma att medföra en nära nog tredubbling av det tidigare antalet, här inställt sig, är till omfattningen större än vid den ursprungliga uppläggningsen av registret. Arbetsstyrkan har också väsentligen utökats, ehuru bristen på lokalutrymme begränsat möjligheterna att helt kunna tillgodose det stegrade behovet av arbetskraft. Övertidsarbete har jämväl i viss utsträckning måst tillgripas för att i möjligaste mån inskränka den uppkomna arbetsbalansen.

För att utan alltför stor försening kunna bearbeta det nuvarande materialet beräknar centralbyrån för innevarande budgetår en arbetskvantitet inklusive övertidsarbete motsvarande 224 arbetsmånader, vilket innebär en ökning med 152 arbetsmånader jämfört med tidigare dispositioner. Efter en månadslön av i genomsnitt 250 kronor, medför detta ett ökat avlöningsbehov av 38 000 kronor.

Under återopande härav har centralbyrån hemställt om förstärkning av anslagsposten till avlöningar till icke-ordinarie personal under innevarande budgetår med 38 000 kronor.

I detta sammanhang torde få anmälas att statistiska centralbyrån, på uppdrag av Kungl. Maj:t, i skrivelse den 19 februari 1947 framlagt förslag till plan för uppläggande inom centralbyrån av ett register över i Sverige begravda utlänningar, i vilken fråga Svenska Röda Korset tidigare gjort framställning. Kostnaderna för registrets upprättande beräknar centralbyrån till 5 500 kronor, varav 4 500 kronor avse avlöningar och 1 000 kronor expenser. Därefter komme de löpande årliga kostnaderna för registret enligt centralbyrån att avse endast expenser till ett belopp av cirka 200 kronor per år. Centralbyråns ifrågavarande skrivelse utmynnar i en hemställan att förenämnda belopp å 5 500 kronor måtte ställas till ämbetsverkets förfo-gande för bestridande av kostnaderna i samband med registrets upplägg-

ning. Kungl. Maj:t har tidigare denna dag anbefallt statistiska centralbyrån att föranstalta om registrets uppläggande.

Slutligen har centralbyrån i skrivelse den 28 februari 1947 anmält, att icke-ordinarieposten belastats med merutgifter å 44 300 kronor för personalförstärkning under ordinarie befattningshavares tjänstledighet m. m., till vilka kostnaders bestridande Kungl. Maj:t jämlikt riksdagens bemyndigande ägde medgiva överskridande av icke-ordinarieposten.

Med biträdande av statistiska centralbyråns förslag förordar jag, att riksdagens medgivande inhämtas till överskridande av den på centralbyråns avlöningsstat upptagna posten till icke-ordinarie personal med 38 000 kronor för bestridande av förenämnda merkostnader för centrala automobilregistret. Då de på innevarande budgetår belöpande avlöningskostnaderna för upprättande av ett register över i Sverige begravda utlänningar torde böra utgå från centralbyråns icke-ordinariepost, synes överskridandet böra beräknas till sammanlagt i runt tal 41 000 kronor.

Departements-
chefen.

Jag hemställer därför, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att den i avlöningsstaten för statistiska centralbyrån uppförda anslagsposten Avlöningar till icke-ordinarie personal må under budgetåret 1946/47 överskridas med högst 41 000 kronor.

E. Diverse.

[4.] **7 b. Konsumtionsundersökning.** För budgetåren 1939/40—1945/46 ha, efter framställningar av socialstyrelsen, särskilda anslag beviljats för verkställande av fortlöpande statistiska undersökningar rörande livsmedelskonsumtionen inom arbetar- och tjänstemannahushåll i städer och andra tätorter. Sedan socialstyrelsen i skrivelse den 28 februari 1946 framlagt förslag om allmänna hushållsundersökningar m. m., vilka undersökningar skulle igångsättas under senare hälften av år 1946, ansågos de fortlöpande konsumtionsundersökningarna kunna nedläggas från samma tid och anslag för ändamålet äskades icke för innevarande budgetår.

I skrivelse den 31 december 1946 har *socialstyrelsen* framhållit, att styrelsen, då de allmänna hushållsundersökningarna ännu ej kommit till stånd, för de fortlöpande indexberäkningarna hade ett mycket stort behov av att få fortsätta konsumtionsundersökningarna. Med anledning härav hade styrelsen i samråd med indexnämnden funnit anledning att i avvaktan på lämplig tidpunkt att igångsätta allmänna hushållsundersökningar föreslå ett återupptagande av de fortlöpande konsumtionsundersökningarna. Den konsumtionsundersökning, som borde komma till stånd under innevarande budgetår, borde enligt styrelsen anordnas under februari 1947, så att de huvudsakliga resultaten kunde framläggas till den budgetrevision, som skulle äga rum i början av april 1947. Dess omfattning och uppläggning borde vara densam-

ma som vid tidigare undersökningar. Bokföringsperioden borde omfatta 14 dagar för samtliga deltagande hushåll. Kostnaderna för undersökningen, innefattande ersättning till ombud och hushåll samt bearbetningskostnader, kunde beräknas till 8 000 kronor.

Genom beslut den 31 januari 1947 har Kungl. Maj:t bemyndigat socialstyrelsen att verkställa den föreslagna konsumtionsundersökningen samt föreskrivit, att för ifrågavarande ändamål ett belopp av högst 8 000 kronor skulle utbetalas från sjunde huvudtitelns reservationsanslag till extra utgifter.

*Departements-
chefen.*

Kostnaderna för fortlöpande konsumtionsundersökningar ha tidigare reglerats genom särskilda anslag å riksstaten och så torde även böra ske för innevarande budgetår. Jag får därför hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Konsumtionsundersökning* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett anslag av kronor 8 000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Bengt Ericsson.

Bilaga 7.

Egentliga statsutgifter.

Nionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, och statsrådet Sträng anmäla härefter under jordbruksdepartementets handläggning hörande ärenden angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47, statsrådet Sköld beträffande punkten 1 och statsrådet Sträng beträffande punkten 2. Föredragandena yttra därvid följande.

H. Egnahemsbildning, kolonisation och grundförbättringar m. m.

[1.] 13. Egnahemsbildning: Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk, *reservationsanslag*. Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med ett belopp av 150 000 kronor. Kungl. Maj:t har genom beslut den 24 maj 1946 föreskrivit, att av förevarande anslag må under budgetåret 1946/47 disponeras högst 50 000 kronor till viss försöksverksamhet för åstadkommande av bättre fastighetsarrondering i Norrland. Beträffande bestämmelserna i övrigt för anslaget användning hänvisas till statsliggaren s. 813.

I skrivelse den 15 februari 1947 har *egnahemsstyrelsen* hemställt, att å tilläggsstat till riksstaten för innevarande budgetår måtte anvisas ett anslag av ytterligare 250 000 kronor för bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk. Styrelsen har därvid anfört, att det för innevarande budgetår anvisade anslaget till följd av verksamhetens ständigt växande omfattning visat sig alldeles otillräckligt för att tillgodose be-

hovet. Anslaget hade sålunda helt disponerats redan under förra delen av budgetåret. Hos egnahemsstyrelsen föreläge dessutom för fastställelse beslut av egnahemsnämnderna, varigenom ytterligare omkring 70 000 kronor beviljats för ändamålet. Enligt vad styrelsen inhämtat funnes hos nämnderna därutöver ansökningar om bidrag å högst betydande belopp. Styrelsen har vidare framhållit, att styrelsen ansåge det synnerligen angeläget att verksamheten finge fortgå i hittillsvarande omfattning även under senare delen av innevarande budgetår. Enligt styrelsens beräkningar skulle erfordras, att för ändamålet ett belopp av minst 250 000 kronor anvisades å tilläggsstat.

*Departements-
chefen.*

Jag torde få erinra, att Kungl. Maj:t i årets statsverksproposition föreslagit, att förevarande anslag för nästa budgetår skulle uppföras med ett till 500 000 kronor förhöjt belopp. Jag anförde vid anmälan av denna anslagsfråga, att därest det förslag om nya bestämmelser rörande bidrag till förstärkning av ofullständiga jordbruk, som avsåges skola framläggas för årets riksdag, godkändes av riksdagen ett betydligt ökat behov av medel från förevarande anslag komme att uppstå, varför en avsevärd höjning av det samma syntes erforderlig.

Av egnahemsstyrelsens redogörelse framgår, att det för innevarande budgetår för ifrågavarande ändamål anvisade anslaget helt förbrukats redan under förra delen av budgetåret. Med hänsyn till den förestående utvidgningen av förevarande bidragsverksamhet, som är av största betydelse såsom ett led i strävandena att skapa bärkraftiga jordbruk, vore det olyckligt om verksamheten nu avstannade på grund av medelsbrist. Jag förordar därför, att det av egnahemsstyrelsen angivna beloppet, 250 000 kronor, anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47.

Under återopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Egnahemsbildning: Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 250 000.

[2.] **32. Undersökningar rörande sambandet mellan ägofigurer och brukningskostnader, reservationsanslag.** I skrivelse den 5 november 1946 ha *professorn L. Nannesson och agronomie doktorn S. Eriksson* i egenskap av ordförande respektive sekreterare i den s. k. båtnadskommittén hemställt, att ett belopp av 84 000 kronor måtte anvisas till undersökningar rörande inverkan av olika ägofigurers storlek, form och beskaffenhet på brukningskostnaderna för desamma. Av en vid skrivelsen fogad promemoria angående båtnadskommitténs arbete framgår bland annat följande.

Kommittén tillsattes hösten 1945 av sällskapet för agronomisk hydroteknik med uppgift att utreda frågan om lämpligaste sättet att beräkna båtnad

respektive brukningsbåtnad. Dessa begrepp användas såsom uttryck för förbättringar, som uppnås vid torrläggning av mark. Med båtnad avses därvid den direkta värdestegringen hos själva marken, som helt eller delvis torrläggas, medan med brukningsbåtnad förstås den förbättring i de allmänna brukningsbetingelserna som uppstå vid utökning av en jordbruksfastighets areal. Med nämnda begrepp korrespondera beteckningarna markskada respektive intrång, som användas för att uttrycka de skador som uppstå vid dämning av sjöar och floder. Vattenfallsstyrelsen, som i vattenmål får utbetala betydande belopp i ersättning för markskada och intrång, har känt bristen på tillförlitliga metoder för värdering av dylika skador, särskilt vad gäller intrång. Styrelsen inledde därför samarbete med båtnadskommittén. På styrelsens bekostnad förstärktes kommittén med representanter för lantbruksstyrelsen, lantbruksingenjörerna, arbetsstudieforskningen och vattendomstolarna m. fl. Vidare förband sig styrelsen att svara för kostnaderna för arbetsstudier, som igångsattes i syfte att undersöka huru den skadegörelse, som vid sjöuppdämningar åsamkades jordbruksfastigheter, skulle kunna minskas samt att erhålla rättvisa normer vid värdering av dylika skador. Dessa arbetsstudier, som bedrevs under år 1946, omfattade de vanligast förekommande fältarbetena å några mindre och medelstora jordbruk i mellersta Sverige och i Norrland.

Såsom motivering för anslagsframställningen har i förenämnda skrivelse bland annat anförts följande.

Det material som nu föreligger för att belysa betydelsen av jordbruksfastigheternas arrondering för den ekonomiska bärigheten är alldeles för litet. Sålunda saknas i huvudsak underlag för att bedöma lönsamheten av att igenlägga öppna diken, att verkställa stenröjning eller att medelst jordflyttning söka åstadkomma lämplig fältform. Ett dylikt underlag kan man endast få genom systematiska studier av huru fältarbetet kan bedrivas före respektive efter nämnda rationaliseringsåtgärder. Det material, som frambragts vid de av vattenfallsstyrelsen under år 1946 bekostade arbetsstudierna, bör bearbetas så att det kan tjäna vidare syften samt fullständigas till att omfatta även sådana problem, som icke ha något direkt intresse för styrelsen. Sålunda bör studeras sambandet mellan ägofigurernas storlek, form och beskaffenhet å ena sidan samt brukningskostnaderna å den andra. Med ägofigurernas beskaffenhet avses här förekomst av öppna diken eller stenar i fälten.

Kostnaderna för att fullfölja de under år 1946 gjorda undersökningarna och för att utnyttja redan förefintligt material beräknas till 84 000 kronor. Håri ingår ett belopp av 10 000 kronor avseende kostnaderna för de under år 1946 bedrivna arbetsstudierna. För arbetsstudier under år 1947 erfordras 54 000 kronor, varvid räknats med att fyra arbetsstudiemän skulle sysselsättas under nio månader och kostnaderna per arbetsstudiemän och månad uppskattats till 1 500 kronor. För bearbetning av materialet och för sammanträdeskostnader avses 15 000 respektive 5 000 kronor.

Medlen föreslås skola tilldelas endera av institutionen för agronomisk hydroteknik och institutionen för allmän jordbrukslära vid lantbrukshögskolan, varvid arbetet skulle ledas och övervakas av vederbörande institutionsföreståndare i samarbete med båtnadskommittén.

Sedermera ha Nannesson och Eriksson i skrivelse den 15 januari 1947 förklarar, att jämväl institutionen för skifteslära vid tekniska högskolan eller vattenfallsstyrelsen kunde ifrågakomma såsom medelsförvaltare.

Över framställningen ha yttranden avgivits av statskontoret, lantbrukssty-

relsen, lantbruksakademien, lantbrukshögskolan, tekniska högskolan, vattenfallsstyrelsen och statens livsmedelskommission.

Statskontoret har förklarat, att det undandroge sig ämbetsverkets bedömande huruvida de i framställningen åsyftade undersökningarna kunde leda till praktiskt användbara resultat.

Livsmedelskommissionen har bland annat uttalat, att kommissionen funne de i framställningen nämnda frågorna i och för sig vara väl förtjänta av ett närmare studium. Kommissionen hade sålunda för sin del icke något att erinra mot att bidrag lämnades till dylika undersökningar. Samtidigt önskade emellertid kommissionen framhålla, att just i samband med frågan om jordbrukets rationalisering jämväl andra jordbruksekonomiska spörsmål aktualiserades, vilka syntes vara av avgjort större betydelse än de i nu förevarande framställning berörda frågeställningarna.

I övriga remissyttranden har tillstyrkts, att medel anvisades till de i framställningen omförmälda undersökningarna. Därvid har framhållits, att en närmare kännedom om förevarande spörsmål vore av betydelse för den lantbruksekonomiska forskningen. Behovet av fasta normer för tillförlitlig beräkning av brukningsbåtnad och intrång har vidare betonats.

Statskontoret, lantbruksakademien, livsmedelskommissionen och tekniska högskolan ha funnit de i framställningen lämnade uppgifterna icke lämna en tillräcklig grundval för ett bedömande av storleken av det begärda beloppet. Vidare har efterlysts en mera detaljerad plan för undersökningarnas bedrivande. Styrelsen för tekniska högskolan, som ansett det mycket naturligt om anslaget för ändamålet tilldelades institutionen för skifteslära vid högskolan, har föreslagit, att medel för undersökningarna ställdes till förfogande antingen för tekniska högskolan eller lantbrukshögskolan sedan högskolornas rektorer i samråd uppgjort detaljerad plan för undersökningarna.

*Före-
draganden.*

Såsom av det föregående framgår ha undersökningar rörande den inverkan ägofigurers storlek, form och beskaffenhet ha på kostnaderna för brukningen hittills företagits i mycket ringa utsträckning. De nu föreslagna undersökningarna skulle grundas å studier av arbetsåtgången vid de vanligast förekommande arbetena å fält av olika storlek och form. Vidare skulle arbetsstudier företagas i syfte att erhålla material för bedömande av den minskning av arbetsåtgången, som kan vinnas genom stenröjning och igenläggning av öppna diken. Särskilt med tanke på den förestående ökningen av tempot i verksamheten med den inre rationaliseringen inom jordbruket är en närmare kännedom om dessa frågor av betydelse. Därjämte böra undersökningarna kunna giva värdefulla resultat genom att enhetliga grunder skapas för värdesättning dels av jordförbättring, som uppkommit genom torrläggning, och dels av intrång å fastighet, som genom överdämning får sin areal minskad. Med hänsyn till det anförda vill jag förorda, att förevarande undersökningar snarast möjligt igångsättas.

Ledningen för undersökningarna synes lämpligen böra uppdragas åt en sär-

skild av Kungl. Maj:t utsedd kommitté, vilken torde böra utarbета en detaljerad plan för undersökningarnas bedrivande. Jag förutsätter därvid, att ett nära samarbete mellan kommittén samt lantbrukshögskolan och tekniska högskolan kommer till stånd.

För bestridande av kostnaderna för ifrågavarande undersökningar ha äskats 84 000 kronor. Häri ingår ett belopp av 10 000 kronor avseende de arbetsstudier, som bedrivits under år 1946. Enär dessa arbetsstudier, vilka igångsatts på vattenfallsstyrelsens initiativ, närmast haft till syfte att utreda vissa problem sammanhängande med den skadegörelse, som vid sjöuppdämning åsamkas jordbruksfastigheter, torde sistnämnda belopp böra utgå från vattenfallsstyrelsens driftsmedel. Kostnaderna för fortsatta arbetsstudier och för bearbetning av införskaffat material ävensom utgifterna för den kommitté, som enligt vad jag förut förordat skulle utöva ledningen av undersökningarna, torde kunna hållas inom en ram av 70 000 kronor. För ändamålet torde böra anvisas ett särskilt anslag med reservationsanslags karaktär. Då det synes angeläget att undersökningarna snarast komma till utförande torde detta anslag böra anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47.

Under åberopande av det anförda hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Undersökningar rörande sambandet mellan ägofigurer och brukningskostnader* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 70 000.

Vad föredragandena sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Benno Gårdsten.

Bilaga 8.

Egentliga statsutgifter.

Tionde huvudtiteln.

Utdrag av protokollet över handelsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för handelsdepartementet, statsrådet Myrdal, anmäler under handelsdepartementets handläggning hörande ärende angående egentliga statsutgifter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 samt anför därvid följande.

F. Diverse.

[1.] 8. Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, reservationsanslag. Till ifrågavarande ändamål ha för innevarande budgetår anvisats 400 000 kronor. Vid ingången av budgetåret förefanns å anslaget en reservation av i runt tal 36 000 kronor. Behållningen å anslaget utgjorde den 15 februari 1947 i runt tal 84 000 kronor. Under den hittills förflutna delen av budgetåret har den genomsnittliga månadsförbrukningen å anslaget utgjort omkring 47 000 kronor.

Sedan budgetårsskiftet ha tio av de inom handelsdepartementet tillkallade kommittéerna avslutat sin verksamhet. Av dessa ha emellertid fyra praktiskt taget icke dragit några kostnader. Ytterligare ett antal utredningar väntas avsluta sitt arbete inom de närmaste månaderna. Vidare ha, räknat från och med den 1 januari 1947, kostnaderna för elkraftutredningen överflyttats från tionde till sjätte huvudtitelns kommittéanslag. Den minskning av utgifterna å tionde huvudtitelns kommittéanslag, som betingas av dessa förhållanden, motväges emellertid av nytillkomna kostnader, som betydligt överstiga minskningen. Dessa kostnader hänföra sig väsentligen till den

omständigheten, att åtskilliga utredningar nu befinna sig i en period av intensivt arbete, varför dryga kostnader icke kunna undvikas. Vidare ha sedan budgetårsskiftet sju nya utredningar tillkallats. Med hänsyn till vad sålunda anförts samt till motsedda nya utredningskrav, som icke kunna åsidosättas, är det ofrånkomligt att kommittéanslaget förstärkes. I sådant syfte förordar jag att för ändamålet ett belopp av 150 000 kronor anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Kommittéer och utredningar genom sakkunniga* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett *reservationsanslag* av kronor 150 000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

G. Lindenbaum.

Bilaga 9.

Egentliga statsutgifter.**Elfte huvudtiteln.**

Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholm slott den 28 februari 1947.

N ä r v a r a n d e:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Gjöres, anmäler här- efter under elfte huvudtiteln hörande ärende angående egentliga statsutgif- ter å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 samt anför därvid följande.

A. Folkhushållningsdepartementet.

[1.] **Folkhushållningsdepartementet: Avlöningar.** Å riksstaten för budget- året 1946/47 finnes upptaget ett förslagsanslag å 183 900 kronor till Folkhus- hållningsdepartementet: Avlöningar. I samband med anvisande av berörda anslag har riksdagen enligt skrivelse den 7 maj 1947 (nr 11) godkänt avlö- ningsstat för departementet, upptagande bl. a. följande anslagsposter:

2. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	59 300
3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	»	27 700
4. Avlöningar till icke-ordinarie personal	»	55 100

Avlöningsstaten har fastställts av Kungl. Maj:t genom beslut den 17 maj 1946.

Inom departementet ha, sedan flera befattningshavare erhållit förflyttning till andra poster inom statsförvaltningen, vidtagits vissa förändringar för att bättre anpassa organisationen efter de aktuella förhållandena. Sålunda ha statssekreterare- och expeditionschefsgöromålen ansetts kunna bestridas av

en befattningshavare. Till följd härav har, sedan förutvarande expeditionschefen förordnats till statssekreterare med skyldighet att fullgöra jämväl å expeditionschefen ankommande göromål, ett återbesättande av expeditionschefsbefattningen icke ansetts erforderligt. Enahanda är förhållandet beträffande den administrativa byråchefsbefattningen. För att i viss mån tillgodose behovet av kvalificerad arbetskraft, särskilt för handläggning av prisfrågor, vilka erhållit ökad betydelse, har en särskild föredragande förordnats; avlöningen till denne befattningshavare utgår till väsentlig del ur anslagsposten till Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t. Vidare har befunnits påkallat att meddela förordnanden med vikariatslön å de båda e. o. förste kanslisekreterarbefattningarna i departementet, vilkas innehavare fullgöra annan tjänst. För den ena av dessa befattningar äro medel för närvarande icke tillfullo beräknade i anslagsposten Avlöningar till icke-ordinarie personal, enär befattningen under senare tid, då dess innehavare haft förordnande först såsom administrativ byråchef i departementet och sedermera å annan tjänst inom statsförvaltningen, icke uppehållits i annan mån än att en av amanuenserna i departementet förordnats att fullgöra andre kanslisekreterares åligganden. Slutligen har viss förstärkning av biträdespersonalen blivit erforderlig.

Genom ifrågavarande ändrade dispositioner beträffande departementets personal torde en besparing på omkring 15 000 kronor komma att äga rum på anslagsposten Avlöningar till ordinarie tjänstemän. Däremot torde anslagsposterna Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, samt Avlöningar till icke-ordinarie personal icke komma att vara tillräckliga utan behöva överskridas, den förra posten med högst 7 000 kronor och den sistnämnda posten med högst 4 000 kronor. Då dessa anslagsposter i avlöningsstaten icke få överskridas utan riksdagens tillstånd, synes dylikt tillstånd böra inhämtas.

Under åberopande av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att de å avlöningsstaten för folkhushållningsdepartementet uppförda anslagsposterna Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, samt Avlöningar till icke-ordinarie personal må under budgetåret 1946/47 överskridas med 7 000 respektive 4 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Curt Nordwall.

Bilaga 10.

Statens allmänna fastighetsfond.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG. WEIJNE.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler fråga om ytterligare medel till reparations- och underhållskostnader för karolinska sjukhuset och anför därvid följande.

[1.] **Anslagsposten till reparations- och underhållskostnader m. m. under karolinska sjukhusets delfond av statens allmänna fastighetsfond.** Under rubriken reparations- och underhållskostnader m. m. äro för denna delfond i staten uppförda två anslagsposter, avseende den ena karolinska sjukhuset och den andra serafimerlasarettet. Under dessa rubriker ha för budgetåret 1946/47 anslagits 130 000 respektive 125 000 kronor. Motsvarande belopp utgöra för budgetåret 1947/48 150 000 respektive 100 000 kronor.

I skrivelse den 21 januari 1947 har *direktionen för karolinska sjukhuset* anfördt, att av förenämnda, för karolinska sjukhuset för budgetåret 1946/47 anslagna belopp å 130 000 kronor intill den 1 januari 1947 förbrukats i runt tal 113 500 kronor samt att för budgetårets återstående del ett belopp av 42 000 kronor beräknades vara erforderligt för utförande av vissa oundgängligen nödvändiga arbeten i enlighet med i skrivelsen gjord specifikation. Behovet av ytterligare medel för innevarande budgetår har i enlighet härmed beräknats till avrundat 25 000 kronor. Beträffande orsakerna till det ökade medelsbehovet anför direktionen.

Under år 1945 uppstod läckage å takterrassen i huvudkomplexet. Detta blev så omfattande, att tidvis flera rum måste avstängas i den kirurgiska operationsavdelningen och en medicinsk vårdavdelning i underliggande våning och en dyrbar reparation måste företagas, trots att medel icke voro beräknade för detta ändamål. Reparationen kostade med inräknande av utgifterna för avhjälpande av de skador, som läckaget åstadkommit, ca 23 000 kronor. Följden av denna i förhållande till anslagets storlek synnerligen bety-

dande utgift blev, att vid ingången till budgetåret 1946/47 räkningar å sammanlagt ca 20 000 kronor kvarstodo oreglerade, som rätteligen bort belasta föregående års anslag. Jämväl under innevarande budgetår ha flera betydande utgifter, vilka icke kunnat förutses vid tiden för avgivande av statsförslaget, åsamkats sjukhuset.

Under hänvisning till vad sålunda anförts har direktionen anhållit om tilläggsanslag för budgetåret 1946/47 å 25 000 kronor för reparations- och underhållskostnader m. m. under karolinska sjukhusets delfond av statens allmänna fastighetsfond.

*Departements-
chefen.* Med biträdande av direktionens förslag får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att medgiva, att den å karolinska sjukhusets delfond av statens allmänna fastighetsfond upptagna anslagsposten Reparations- och underhållskostnader m. m. må under budgetåret 1946/47 överskridas med högst 25 000 kronor.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:
Bengt Ericsson.

Bilaga 11.

Kapitalinvesteringar.

Ecklesiastikdepartementet.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 28 februari 1947.

Närvarande:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, SKÖLD, QUENSEL, GJÖRES, DANIELSON, VOUGT, MYRDAL, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, MOSSBERG, WEIJNE.

Chefen för ecklesiastikdepartementet, statsrådet Weijne, anmäler härefter under ecklesiastikdepartementets handläggning hörande ärenden angående kapitalinvestering å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 samt anför därvid följande.

III. Statens allmänna fastighetsfond.

[1.] **40. Ombyggnadsarbeten vid kungl. biblioteket.** Till verkställande av ombyggnadsarbeten vid kungl. biblioteket i huvudsaklig överensstämmelse med ett av byggnadsstyrelsen den 30 juli 1943 framlagt förslag anvisade riksdagen på beredskapsstat III för budgetåret 1944/45 ett anslag av 440 000 kronor. Förslaget avsåg i huvudsak åstadkommande av ökat hyllutrymme genom inredande av ett bokmagasin i mittpartiets vindsvåning och genom tätare hylluppställning i de befintliga magasinerna, anordnande av nya hissar och trappor, iordningställande av en hörsal med biutrymmen ävensom nya tjänsterum, omgruppering av vissa lokaler m. m.

Efter framställning av riksbibliotekarien hemställde byggnadsstyrelsen i skrivelse den 8 oktober 1945, att medel måtte anvisas för innevarande budgetår till utförande av nyssnämnda, av byggnadsstyrelsen den 30 juli 1943 framlagda förslag. Detta förslag, som år 1943 kostnadsberäknats till 440 000 kronor, beräknades dåmera med hänsyn till inträffad stegring av byggnadskostnaderna draga en kostnad av 460 000 kronor. Styrelsen föreslog därvid jämväl, att byggnadsprogrammet skulle utökas med inredande av bokmaga-

sin i de över byggnadens flyglar belägna vindsutrymmena, vilket skulle betinga en merkostnad av 30 000 kronor per flygel eller sammanlagt 60 000 kronor.

Till utförande av de av byggnadsstyrelsen sålunda föreslagna byggnadsarbetena anvisade 1946 års riksdag (skrivelse nr 133) för innevarande budgetår ett investeringsanslag av 520 000 kronor. Genom beslut den 14 juni 1946 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att ombesörja utförandet av ifrågavarande byggnadsarbeten.

I skrivelse den 23 januari 1947 har nu *byggnadsstyrelsen* hemställt om anvisande av ytterligare 120 000 kronor till ombyggnadsarbeten vid kungl. biblioteket. Till stöd härför har anförts följande.

Vid uppgörande av detaljritningarna för byggnadsarbetena ha från bibliotekets sida framkommit önskemål om vissa ändringar i den avsedda byggnadsplanen i syfte bland annat att vinna ytterligare magasinsutrymmen.

Styrelsen, som funnit skäl tala för ett tillmötesgående av vissa av de framkomna önskemålen, vill föreslå, att pannanläggningen omändras från koks- till oljeeldning, varigenom ett större utrymme, som nu användes för bränsleförvaring, skulle kunna ställas till förfogande såsom bokmagasin. Vidare anser styrelsen, att en för värmeledningsskötarens avsedd bostad i övre källaren bör slopas, och att även detta utrymme tillföres bokmagasinet.

I tidigare förslag hade av sparsamhetsskäl icke räknats med genomförande av ett av biblioteket begärt modernt belysningssystem inom bokmagasinen. Då från bibliotekets sida krav på sådan belysning vidhålls och synes motiverat, vill byggnadsstyrelsen, under erinran om att belysning av likartad omfattning kommit till utförande i universitetsbiblioteken i Uppsala och i Lund, för sin del i princip tillstyrka anordnande av ett sådant belysningssystem, men styrelsen anser sig dock för närvarande icke böra upptaga kostnaden härför med hänsyn till rådande svårigheter med avseende å anskaffande av elektrisk materiel. Styrelsen har emellertid för avsikt att vid lämplig tidpunkt underställa Kungl. Maj:t förslag till dylik belysningsanordning. Kostnaderna härför kunna för närvarande beräknas till cirka 60 000 kronor. Biblioteket anser dock för sin del såsom ett oavvisligt krav att belysning i magasinerna omedelbart anordnas.

Av sparsamhetsskäl hade i tidigare förslag icke upptagits två ifrågasatta bokhissar samt utvidgning av ventilationssystemet i den planerade forskarsalen och föreläsningssalen. Av samma skäl hade ej heller inräknats medel för en från bibliotekets sida begärd rörpostanläggning. Därtill kommer att, enligt vad som från elektricitetsverket blivit upplyst, omläggning från likström till växelström blir erforderlig vid en utbyggnad av det elektriska ledningssystemet i förutsatt omfattning.

Kostnaderna för här angivna tilläggsarbeten kunna beräknas till följande belopp:

Omläggning från koks- till oljeeldning	kronor	15 000
2 bokhissar	»	12 000
Utvidgning av ventilationssystemet	»	23 000
Rörpost	»	10 000
Omläggning av elektrisk ström	»	5 000

Summa kronor 65 000.

Med hänsyn till de stegringar, som skett i byggnadskostnaderna, måste dessutom för prisstegringar beräknas ett belopp av 55 000 kronor.

I enlighet med vad här anförts skulle sålunda för byggnadsarbetena erfordras ett tilläggsanslag av (65 000 + 55 000 =) 120 000 kronor. Om modernt belysningssystem anses böra anordnas i bokmagasinen i samband med nu förevarande ombyggnadsarbeten ökas anslagsbehovet till 180 000 kronor.

Då de av byggnadsstyrelsen tillstyrkta åtgärderna till ytterligare förbättring av kungl. bibliotekets lokalförhållanden synas ändamålsenliga, anser jag mig böra förorda, att härför erforderliga medel anvisas. Med hänsyn till rådande svårigheter att anskaffa elektrisk materiel torde emellertid medel för anordnande av ett modernt belysningssystem i bokmagasinen tills vidare icke böra beräknas. Kostnaden för övriga ifrågasatta åtgärder torde i enlighet med byggnadsstyrelsens förslag kunna beräknas till 65 000 kronor. För täckande av prisstegringar beräknar jag i likhet med byggnadsstyrelsen ett belopp av 55 000 kronor. Anslag för här ifrågavarande ändamål torde böra anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår och uppföras med (65 000 + 55 000 =) 120 000 kronor. Jag hemställer alltså att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Departements-
chefen.

att till *Ombyggnadsarbeten vid kungl. biblioteket* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisa ett investeringsanslag av kronor 120 000.

[2.] **51. Vissa byggnadsarbeten vid karolinska sjukhuset.** Till detta ändamål anvisade riksdagen för innevarande budgetår ett investeringsanslag av 388 000 kronor. Såsom av propositionen 1946: 273, s. 463 ff., framgår har anslaget avsetts bland annat för anordnande, för en beräknad kostnad av 150 000 kronor, av förbättrade lokaler för laboratorieverksamheten vid karolinska sjukhusets kvinnoklinik genom påbyggnad av klinikens s. k. C-flygels östra sektion med en fjärde våning enligt ett av arkitekten S. Ahlbom utarbetat förslag. I nämnda proposition uttalade föredragande departementschefen, att han icke hölle för otroligt att de beräknade kostnaderna för påbyggnaden kunde komma att visa sig för lågt beräknade, i vilket fall riksdagen framdeles syntes böra föreläggas förslag om ytterligare medelsanvisning. Genom beslut den 29 juni 1946 uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att ombesörja utförandet av ifrågavarande byggnadsföretag.

I skrivelse den 23 januari 1947 har *byggnadsstyrelsen* — med förmålan att styrelsen med ledning av numera verkställt detaljplaneringsarbete beräknat kostnaderna för påbyggnaden till 270 000 kronor — hemställt om anvisande av ytterligare 120 000 kronor för ändamålet.

Jag förordar, att till ifrågavarande byggnadsföretag anvisas ytterligare 120 000 kronor. Anslag för ändamålet torde böra uppföras å tilläggsstat II till riksstaten för innevarande budgetår. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

Departements-
chefen.

Kungl. Maj:ts proposition nr 163.

att till *Vissa byggnadsarbeten vid karolinska sjukhuset å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47* anvisa ett investeringsanslag av kronor 120 000.

Vad föredragande departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt behagar Hans Maj:t Konungen bifalla.

Ur protokollet:

Lars Ekströmer.

*Bihang.***Förteckning**

över av Kungl. Maj:ts hos riksdagen år 1947 äskade eller, i förekommande fall, av riksdagen anvisade anslag å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 utöver de i propositionen nr 2 upptagna anslagen.

Driftbudgeten.**A. Egentliga statsutgifter.***II. Justitiedepartementet.*

	Kronor
Hovrätterna:	
C: 8 a Flyttning av Göta hovrätts arkiv	13 000

III. Utrikesdepartementet.

Utrikesdepartementet:	
A: 3 Förstärkning av personalorganisationen	130 000
C: 3 a Bestridande av kostnaderna för riksdagens interparlamentariska grupp deltagande i den 36:e interparlamentariska konferensen i Kairo i april 1947	25 000
C: 6 Förenta Nationerna, <i>förslagsanslag</i>	545 000
D: 7 a Gåva för Nationernas Förbunds byggnad i Genève	4 500
	704 500

IV. Försvarsdepartementet.

Bidrag och understöd:	
C: 95 a Bidrag till sjövärnsskåren för flyttning av baracker, <i>reservationsanslag</i>	36 000
E: 13 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	75 000
	111 000

V. Socialdepartementet.

Förbättrande av bostadsförhållandena m. m.:	
B: 28 Bidrag till inrättande av pensionärshem, <i>reservationsanslag</i>	3 500 000
Sinnessjukvårdsanstalter:	
Statens sinnessjukhus:	
C: 18 Utrustning av nya sinnessjukhus, <i>reservationsanslag</i>	47 800
G: 9 a Hemtransport av finska barn, <i>reservationsanslag</i>	700 000
G: 10 a Vissa kostnader för transport från Tyskland till Sverige av svenska medborgare m. m.	50 900
G: 13 a Vissa förberedelser för kommunal upplysningsverksamhet, <i>reservationsanslag</i>	15 000
	4 313 700

VI. Kommunikationsdepartementet.

	Väghållningen på landet samt i städer och stadslignande samhällen, där kronan är väghållare:	
B: 7	Barmarksunderhållet, <i>reservationsanslag</i> , att avräknas mot automobilskattemedlen	8 450 000
H: 12	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	20 000
		8 470 000

VII. Finansdepartementet.

E: 7 b	Konsumtionsundersökning	8 000
--------	-----------------------------------	-------

VIII. Ecklesiastikdepartementet.

	Karolinska mediko-kirurgiska institutet:	
E: 22 a	Anskaffande av vissa mätinstrument m. m., <i>reservationsanslag</i>	18 700
E: 24 a	Vissa engångskostnader för anordnande av undervisning i oftalmiatrik vid Sabbatsbergs sjukhus, <i>reservationsanslag</i>	40 000
	Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet:	
E: 35 a	Vissa om- och nybyggnadsarbeten, <i>reservationsanslag</i> . . .	500 000
		558 700

IX. Jordbruksdepartementet.

	Egnahemsbildning:	
H: 13	Bidrag till inlösen av vissa byggnader vid utökning av ofullständiga jordbruk, <i>reservationsanslag</i>	250 000
H: 32	Undersökningar rörande sambandet mellan ägofigurer och brukningskostnader, <i>reservationsanslag</i>	70 000
		320 000

X. Handelsdepartementet.

F: 8	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	150 000
------	--	---------

XI. Folkhushållningsdepartementet.

C: 4	Täckande av viss förlust hos statens reservförrådsnämnd . . .	5 775 000
	Säger för driftbudgeten	20 423 900

Kapitalbudgeten.

Kronor

Kapitalinvestering.*III. Statens allmänna fastighetsfond.*

Ecklesiastikdepartementet:

40	Ombyggnadsarbeten vid kungl. biblioteket	120 000
51	Vissa byggnadsarbeten vid karolinska sjukhuset	120 000
		<u>240 000</u>

VIII. Fonden för förlag till statsverket.

Utrikesdepartementet:

aa	Förenta Nationernas rörelsefond	1 695 000
	Säger för kapitalbudgeten	<u>1 935 000</u>

477344. Stockholm, Isaac Marcus Boktryckeri-Aktiebolag, 1947.